

ธรรมะอ้างเล่ห์

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ถาม-ตอบปัญหาธรรม วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : คือที่พวกเราฟังเทศน์เรื่องจิตส่งออก แล้วคือ... แล้วพอพวกเราฟังเทศน์แล้ว เราก็ด่วนสรุปความครับ แล้วก็บางทีก็อาจจะคิดอะไรที่เป็นในเชิงลบ ๆ หรืออะไรที่ไม่ดี

หลวงพ่ : ไม่เป็นไรหรอก

ถาม : เราก็เลยคิดว่าเพื่อที่จะทำให้มันคลีนครับ แล้วก็อยากที่จะมาราบขอมา แล้วก็ผมก็เคยหลุดปากพูดไปว่า หลวงพ่อไม่ใช่ศิษย์หลวงปู่ศุขโดยตรง หลวงพ่อจะมาราบอะไร

หลวงพ่ : เขามาเล่าให้ฟังประสาเรานะ ไอ้เรื่องอย่างนี้ เรื่องเทคโนโลยีอะไรต่าง ๆ แต่เดิมพระป่าเรานั้นไม่มี แล้วหลวงตานี้ คุณหลวงตานี้ครูบาอาจารย์ที่ท่านจะเข้มงวดมาก ท่านจะเข้มงวดเรื่องอย่างนี้ แบบว่ามันเป็นคาบสองคม มันเป็นประโยชน์กับทางโลก แต่มันจะทำลายฝ่ายปฏิบัติ

ไอ้เรื่องนี้พูดจริง ๆ นิสัยรามาแต่เดิม ไม่มี เราทำไม่เป็นเราไม่รู้เรื่องหรอก มันพอมีอะไรมีแต่คนมาเล่าให้ฟัง มันเราก็คิดของเราเอง เราก็คิดของเราเองว่า ต่อไปเพื่อประโยชน์สังคม ไอ้เรื่องข้อมูลข่าวสาร ไอ้เรื่องเทคโนโลยีมันจะเป็นประโยชน์กับโลก เราก็คิดจะทำอยู่ แต่เราไม่ได้ทำเอง เราให้ลูกศิษย์ทำ มันจะอยู่ฝั่งนั้น เราค่อย ๆ ทำ

มันในกรณีนี้ มันมาเล่าให้ฟัง เล่าให้ฟังอยู่ แต่เล่าให้ฟัง เราก็ฟังไว้ ว่าอย่างตอนนี เราจะพูดเลยละ ว่ามันมีคน.. คนแบบว่าปฏิบัตินี้เขามาขอมากันหลายคนแต่เวลาขอมาแล้วนี่เขาไปพูดข้างนอกกันมันก็ยัง ยัง แบบ จะไปจะมามันก็ยังมีความคิดดี ๆ กันอยู่ แต่แปลก เขาก็เป็นคนถามเราเองนี่แหละ ว่าให้เราพูดให้เห็น เห็นความแตกต่าง เราพยายามจะพูดให้เห็นความแตกต่าง เขาก็รับไม่ได้อีกอะ รับไอ้ความเห็นแตกต่างนี้ไม่ได้ เอ้อ มันแปลก มันเราจะคิดเลยว่า ตอนนีถ้าเราคุยกันมันแบบว่า เราจะคุยกันในฐานะที่ว่า เวลาเราพูดกับลูกศิษย์ทุก ๆ คน ถ้าเจอคำว่าขอมา นี่ เราไม่ได้ถือสาอะไรเลย จุมน่งหมายของเราเพื่อต้องการให้ อย่างที่ว่า ธรรมะของพระพุทธเจ้า

อตุตาหิ อตุตโน นาโถ ให้ทุกๆ คนฟังตัวเองได้ แล้วสังคมเนี่ย แหม มันจะมันคงมากเลย ถ้าสังคมมันฟังตัวเองไม่ได้ มันจะมีปัญหาเพราะตัวเองฟังตัวเองไม่ได้

จันเรอบอกว่าเวลาเราคิด เป้าหมายของเรา เราอยากให้พวกโยม อยากให้ทุกๆ บุคคล ให้ให้มีหลักมีเกณฑ์ของตัวเอง เราจะพูดคำนี้นะ ถ้าพูดแล้วมันสะเทือน ถ้าพูดประสาเรา บอกว่า คุณอยากให้มันเป็นคนเท่านั้น อยากให้คนกลับมาเป็นคน อยากให้ทุกคนกลับมาเป็นอิสรภาพ เป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์นะดูพอใจแล้ว เป้าหมายมีเท่านี้ เป้าหมายคือทุกคนให้กลับมา มีความสมบูรณ์โดยตัวเองเท่านั้น จบ เราไม่ต้องการอะไรเลย แล้วที่พูดออกไป

๒ วันนี้เขาพูดอีก ถ้าไปดูในวิถีแห่งจิต เห็นไหม วิถีแห่งจิต เพราะว่า เวลาอธิบายนี้ เวลาเขาอธิบายมันมีปัญหาขึ้นมา ส่วนใหญ่แล้วคนมันเข้าใจไม่ได้ มันเข้าใจไม่ได้ เห็นไหม ถ้าเข้าใจได้นี้ เพราะพอเขาพูดมานี้ เราเห็นนะ เราเข้าใจเลยละ เพราะคำพูดคำนี้ว่าจิตส่งออกไม่ได้ มันขัดแย้งไปหมดเลย จิตส่งออกไม่ได้ มันจะส่งออกได้ก็ด้วยสัญญาอารมณ์ มันก็เหมือนกับแบบว่าผู้ที่เข้ามาศึกษา ประสาเรานะว่าวุฒิภาวะต่ำมาก ถ้าโดยธรรมชาติของจิตมันส่งออกโดยธรรมชาติของมันอยู่แล้ว เราจะรู้ไม่รู้ อยู่ ธรรมชาติมันก็ส่งออกอยู่แล้ว ที่นี้พอไปตัดตอน มันตัดตอนว่ามันส่งออกที่สัญญาอารมณ์ระบบส่งสัญญาอารมณ์นี้ ระบบส่งมันจะเกิดเองได้อย่างไร ถ้าไม่มีตัวจิต ทุกอย่างมันเกิดจากจิตหมดละ อันนี้พอมันเกิดจากจิตแล้วนี้ พอจิตส่งออกแล้ว เราพยายามจะพูด เมื่อก่อนใหม่ ๆ นี้เราพูด เราจะพูดให้คนได้สติเท่านั้นเอง แต่มันเป็นนิสัยเรา มันเหมือนดูรุนแรง แต่เราพูดแค่เตือนสติเท่านั้นเอง เห็นไหม พอเราพูดจบแล้วนะ เรากลับมาที่ดั้งใจ เราพูดจบแล้วเราไม่ออกไปเลย เห็นไหม เราพูดจบก็คือจบ เราไม่มีอะไรต่อเลยละ เราจบก็คือจบ

เราเพียงแต่อยากเตือน เตือน เพราะเราดูแล้ว ถ้าพูดประสาเราดูแล้วว่า คำสอนอย่างนั้น มันไม่มีเหตุผลไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์ ไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์อะไรเลย จันมันไม่มีเกณฑ์มันก็จะพากันไป พากันไป ไปทางโน้นหมด จันเรื่องนี้จบไม่มีปัญหาเราไม่ติดใจอะไรเลย ไม่มีอะไรติดใจเราเลย ขอให้ทุกคนเป็นคนดี พอใจเท่านั้น เราไม่เอาอะไรเลย ให้ทุกคนเป็นคนดี มีหลักมีเกณฑ์ของเราขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับเรา ตอนนี้จะคุย มีอะไรว่ามาเลย พลัดกันพูด

ถาม : อ้อ..ผมเป็นคนที่ส่งคำถามเข้ามา ถามเรื่องจิตซ้อนพุทธโรครับ

หลวงพ่ : ว่าไงนะ จิตซ้อนเหร

ถาม : ไข่ไข่ แล้ว

หลวงพ่ : แล้วตอบไปแล้วไข่ไหม

ถาม : ตอบไปแล้วครับ แต่ว่าตอนนั้นคือ ผมไม่ใช่คนที่โทรมาทวงนะครับ คือผมไข่เขียนถามเข้าไปว่าหลวงพ่ตอบหรือยัง แต่ว่า สงสัยคนที่เขาคิดเอามาให้หลวงพ่เขาโทรมาทวงหลวงพ่เอง คือผมไม่ใช่คนทวงนะครับ

หลวงพ่ : ไข่ ไอ้คิดซ้อนพุทธโธนั่น เรา..

ถาม : เข้าใจๆ แล้วครับที่หลวงพ่เขียนว่า เราไม่ต้องสนใจอะไรเลย นอกจาก...

หลวงพ่ : ก็เขาส่งจดหมายมาที่นี้ ไอ้คิดซ้อนพุทธโธอะไรต่าง ๆ ประสาเราจะไม่มาถึงเราเลย เพราะว่าลูกศิษย์ที่ดูเว็บไซต์เราเนี่ย เขาไม่เอามาให้ เขาไม่เอามาให้หรอกเพราะเขาถือว่าเราถือว่าเว็บไซต์เราตอนนี้มันยังไม่จบ เว็บไซต์เราเนี่ยมันยังไม่เสร็จเว็บไซต์ตอนนี้มันเป็นการแบบว่าจดทะเบียนไว้แล้วก็ป็นขั้นทดลอง ตอนนี้ข้อมูลไม่ถึงเราเลยนะ เรายังไม่เห็นเว็บไซต์เราเองเลย ยังไม่เห็นหน้าตาเลยนะว่ามันเป็นอย่างไรนะ ยังไม่เห็นเลย เพราะว่าที่นี้มันเขาเอาดาวเทียมเข้ามาแล้วมันเข้ามาไม่ได้ ตอนนี้มันจะเอาไอนั่น เคเบิลเข้ามา นี่เคเบิลติดต่อยู่ ทีโอทียังไม่มา ที่นี้เขามาทางนี้ ติดต่อเราไม่ได้ แล้วลูกศิษย์ที่ทำอยู่เนี่ย เขาแบบว่าเขาเห็นว่า เรื่องนี้มัน... งานเราเยอะยังไม่เอามา เขาก็เลย เลยส่งจดหมายมาที่นี้ พอจดหมายมาที่นี้ปั๊บ เขามาจากนาน มันไกล เราก็ส่งสารเราก็เลยพุดออกไปเลยแล้วก็อธิบายเพราะทำไมมันคิดซ้อนได้ เวลาขนาดว่าเขากำลังพุดพุทธโธอยู่มันยังคิดซ้อนได้ เราก็พยายามจะอธิบาย เราอธิบายไป ตอนนี้ ตรงที่ว่ามันมาฉบับสุดท้ายแล้ว ที่มาทางแล้ว แต่ตอนอันแรกยังไม่เห็น แล้วตอนนี้ยังไม่เห็นอะไรเลย ยังไม่มาเลย ข้อมูลยังไม่มาเลย

แต่ถ้ามาแล้วเนี่ย พอมาถึงเราที่นี้เสร็จแล้วเนี่ย เข้ามาที่นี้เพราะลูกศิษย์เราที่ทำอยู่เนี่ยเขาคุณแลทางเทคนิค เขาบอกทางเทคนิคก็ดูแต่ให้แต่ธรรมะไม่เกี่ยวเลย แล้วเราก็พยายามจะพุดอยู่ เพราะว่าเราเนี่ย เห็นไหม โดยหลักพอเราตั้งนี้ขึ้นมา เราจะตั้งขึ้นมาเพราะเราดูตั้งแต่หนังสือหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นหลวงตาบอกไม่รู้ ไม่รู้ไม่เห็นนี่ เขียนประวัติหลวงปู่มั่นไม่ได้แล้วหลวงตานี่เขียนประวัติหลวงปู่มั่น ก็มีพระองค์อื่นเขียนประวัติหลวงปู่มั่นมากเลย แต่เขียนประวัติหลวงปู่มั่นในเชิงว่าเป็นแบบกราวณ์ แต่ในเชิง ในเชิงว่าหลวงปู่มั่นยกย่องในตัวผู้เขียน อย่างนี้เยอะมาก แต่หลวงตานี่ท่านเขียนประวัติหลวงปู่มั่นด้วยความเชิดชูหลวงปู่มั่น แล้วท่านหลวงตาท่านพุดเองด้วย

ในวงในว่า... สิ่งที่ท่านเก็บข้อมูลมานี้ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ที่เขียนออกมาแค่ ๓๐ เปอร์เซนต์ เขียนมากกว่านั้นไม่ได้ ถ้ามากกว่านั้นไปมันจะเป็นเชิงอภินิหาร เป็นเชิงคุณธรรมของหลวงปู่มัน มันเหมือนกับเราพวกเดียวกันเรายกย่องพวกเดียวกันเอง ท่านบอกว่า ลงที่เขียนประวัติหลวงปู่มันมา เนี่ยลงแค่ ๓๐ เปอร์เซนต์ ไม่ลงทั้ง ๑๐๐ เปอร์เซนต์ ทีนี้พอคนอ่านประวัติหลวงปู่มันเนี่ย มันเหมือนกับหนังจีนเลยเพราะหลวงปู่มันรู้แปลก ๆ อะไรแปลก ๆ นี่ แต่ประวัติหลวงปู่มัน พระองค์อื่นเขียนในทำนองว่าเขียนประวัติตัวเองในเชิงประวัติหลวงปู่มัน นี่พูดถึงโดยเจตนาแล้ว นะ ถ้าโดยข้อเท็จจริง เห็นไหม โดยข้อเท็จจริง หลวงตาท่านพูดบ่อย ถ้าไม่รู้ไม่เห็น หลวงปู่มัน พูดอย่างหนึ่งคนจะตีความไปอีกอย่างหนึ่ง

งั้นพอมีมันออกไปปั๊บ มันก็ย้อนกลับมาที่เว็บไซต์มาข้อมูลของเรานี้ แล้วลูกศิษย์เราส่วนใหญ่เราจะเน้นตรงนี้มาก หน้าที่ของลูกศิษย์เรา จะมีแค่เก็บข้อมูลให้เรา แล้วธรรมะเนี่ย ต้องให้เราเป็นผู้พูดเอง ถูกหรือผิด คนอื่นจะพูดแทนเราไม่ได้ อย่างกรณี กรณีเรื่องในเว็บไซต์ ลูกศิษย์เราเนี่ย เราบอกเอง นั่งอยู่นั่น เราบอกว่า อย่างงี้ ๆ เราจะพูดเอง ๆ เราไม่ให้ใครทำอะไรไม่ให้ใครทำเพราะอะไร เรารู้อย่างนี้ ถ้าไม่ไปทำนี้ เราจำคำพูดมาอย่างนี้ คำพูดนี้ถูกต้อง แต่เราพูดออกไปแล้วนี้ เราอธิบายคำพูดนั้นไม่ได้หรอก ถ้าเราอธิบายได้ เราอธิบายในเชิงตีความของเรา ไม่ใช่ของจริงหรือ

ฉะนั้นกรณีลูกศิษย์เราที่ไม่เอามาให้ก็เพราะ เห็นไหม จะมีลูกศิษย์เราหลาย ๆ คน เขาก็อยากจะเข้ามาช่วย แต่เราดูนิสัยคน นิสัยของคน ถ้าเขายังมีแบบว่ามีตัวตนเขาสูง เขาไม่สามารถพูดหรือแกะข้อธรรมะเราให้เป็นข้อเท็จจริงอย่างนั้นได้ เราจะไม่ให้เขามายุ่งเลย เราไม่ให้เขามายุ่งเลย เราจะใช้คำพูดนะ กับลูกศิษย์เราเองนะ บอกว่าต้องการสายเลือดตรง พันธุ์ทางไม่เอา พันธุ์ทางคือเอาข้อมูลความรู้ลึกของเรานะบอก เราไม่ให้เขามายุ่งเลย เพราะมันจะทำให้ตรงนี้คลาดเคลื่อน

นี่ตรงนี้คลาดเคลื่อนเห็นไหม แล้วถ้าธรรมะที่มีคุณธรรม หรือ ธรรมะที่เป็นความจริง เขาเรียกว่าธรรมเหนือโลก เราใช้คำว่าเหนือโลก เหนือโลกตลอด มันเหนือความคิด เหนือความคาดหมายของคน ทั้งๆ ที่ธรรมะพระพุทธเจ้านี้ละว่าพุทธพจน์ ๆ เรายังจำตลอดใครบอกพุทธพจน์ ถูกราบพุทธพจน์ แต่ถูเกลียดไอ้คนพูดพุทธพจน์ คนสื่อพุทธพจน์ มันจะสื่อด้วยความหมายของตัว มันไม่ได้พูดพุทธพจน์โดยที่มันรู้จริงตามพุทธพจน์นั้น ชอบใจคำไหน ชอบใจตรงไหน ก็เอามาอ้างอิง เพราะเราชอบ แต่ถ้าอันไหนไม่ชอบแต่งเติมมา มันก็ลำบาก ไม่ใช่อะไรที่เราชอบ

ถาม : หลวงพ่อครับฉันขอถามครับ อย่างนี้เราจะสามารถแยกได้อย่างไรครับว่า สิ่งไหนควรเชื่อหรือควรไม่เชื่อครับ

หลวงพ่ : ขณะที่ปฏิบัติกันนี้นะ เวลาเราพูดไปแล้วมีคนโต้แย้งมา มีคนโต้แย้งมาเวลาที่เรารู้ตัวอย่างเห็นไหม หลวงตานะ ท่านจบมหา คำว่ามหาที่รู้จริงแปลบาลีได้ พอไปหาหลวงปู่มันเห็นไหม หลวงปู่มันนะท่านเอาตรงนี้ มาเข้าตรงนี้ตรงที่บอกว่าเราจะรู้จริงได้อย่างไร ทั้ง ๆ ที่เป็นมหานะ แล้วหลวงตาท่านไปฟังเทศน์หลวงปู่มันครั้งแรก ท่านบอกว่า ฟังแล้วเข้าใจไม่ได้เลย เพราะท่านมีทางวิชาการมันสูง แล้วท่านก็ถามตัวท่านเอง ท่านเป็นอุปัฏฐากสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (พิมพ์ ธรรมธโร) ท่านบอกเทศน์สมเด็จพระญาณสังวรญาณมุนีเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศราชวรวิหาร ฟังมาทั่วเมืองไทย เข้าใจได้หมดเลย พอมาฟังเทศน์หลวงปู่มันทำไมเราไม่เข้าใจ แล้วไม่เข้าใจเลย เข้าใจคำพูดของท่านไม่ได้

นี่เวลาฟังเทศน์นะแต่ก่อนหน้านั้นที่เข้าไปกินแรกเลย เข้าไปกินแรก หลวงปู่มันเหมือนหลวงปู่มันท่านรู้ของท่าน เหมือนกับท่านมาต้อนรับนะเพราะหลวงปู่มันนะเวลา อย่างตอน.. หลวงตาท่านเล่าให้ฟังตอนที่อยู่วัดเจติยหลวง หลวงปู่มันกับหลวงปู่ท่านขึ้นไปด้วยกัน แล้วหลวงปู่มันท่านอยู่ในป่า ปุ๊บปั๊บ ท่านก็มาเลย พอหลวงปู่มันเจอหลวงปู่มันนี่ ครูจารย์ ครูจารย์มาทำไมก็มารับท่านไง นี่อันหนึ่งนะ แล้วก็ย้อนกลับมาที่หลวงตา หลวงตาเข้าไป ท่านเดินจงกรมเรื่อยแล้วคืนนั้นก็ชัดตรงนี้เลยก็เข้ามาที่แรกใจ บอกว่าสิ่งที่เรียนมาแล้วนี่นะ เป็นมหานี้ วุฒิภาวะของมหานี้ มันก็แปลบาลีได้ เข้าใจศัพท์บาลีหมดเลย สิ่งนี้เป็นธรรมะของพระพุทธเจ้าให้เชิดชูไว้บนศีรษะให้เชิดชูไว้การบูชาเชิดชูไว้แล้วเก็บเอาเข้าไปไว้ในลิ้นชักก่อนแล้วล็อกกุญแจมันไว้อย่าให้ออกมาแล้วปฏิบัติไป ท่านบอกว่าถ้าปฏิบัติไปแล้วนี้ ถึงจุดหนึ่ง พอปฏิบัติได้ตามข้อเท็จจริงอย่างวุฒิภาวะเรารู้ได้จริงขนาดนั้น สิ่งที่เราเรียนมันจะเป็นอันเดียวกันเลย แต่ อยู่ตรงนี้ แต่ แต่ถ้าเราปฏิบัติไปพร้อมกับสิ่งที่เราเรียนมามันเป็นสัญญาอารมณ์

เราเจอบ่อยมากนะ เวลาภาวนากลางเนี่ยมีผู้ปฏิบัติ เขาจะมาหาเราเลย หลวงพ่อ วิตก วิจารณ์ ปิติ สุข เอกคคตารมณนี้ ผมรู้หมดเลย วิตก วิจารณ์ ปิติ เนี่ยผมทำได้หมดเลย ผมได้ขั้นอะไร เอ็งไม่ได้ขั้นอะไรเลย เพราะเขาพยายามเทียบอารมณ์เขาเป็นอย่างนั้น เห็นไหม

ทีนี้มองย้อนกลับไปปฏิบัติโดยทางวิชาการโดยที่เราเรียนมา พุทธพจน์ ๆ เนี่ย เรารู้หมดแล้วใช่ไหม เรารู้คำตอบหมดแล้ว เรารู้คำตอบหมดแล้ว เราก็พยายามทำใจเราให้สมกับคำตอบนั้น มันเป็นความจริงไหม พอไม่เป็นความจริงนะ ท่านบอกว่า ไม่เป็นความจริงมันจะเตะ

มันจะถึบกััน เพราะทุกคนต้องเข้าข้างตัวเอง ไม่ต้องบอกว่าเราได้สภาวะนั้นแล้ว แล้วเราต้องเป็น อย่างนั้น หลวงปู่มันท่านพูดซึ่งมากนะเพราะคำพูดนี้เราไม่ได้ยินเอง แต่หลวงตาเล่าให้ฟัง

หลวงตาท่านเล่าให้ฟังเอง บอกว่าหลวงปู่มันบอกมันจะตะมันจะถึบกััน คือมันจะขัดแย้ง กัน การกระทำมันจะขัดแย้งกัน แล้วเราก็ไม่รู้เรื่องอะ มันจะทำให้การปฏิบัติเราลำบากมากขึ้น ไป เหมือนเลย เหมือนเพื่อนเราคนหนึ่ง ไปเรียนหมอนะแต่ก็โดนไทร์ เรียนไม่จบ แล้วพอกุญกับ พวกเรา เอ้อ ถ้าไม่รู้เรื่องยานี้ กูก็รู้นะ เขาบอกให้กูรู้นะ กูก็ไม่รู้ มันบอกว่าเวลาไปหาหมอนันก็ ลำบาก เพราะเรียนไม่จบไง เขาโดนไทร์ออกมา แต่ถ้าไม่รู้เรื่องยานี้ เขาก็รู้ที่อยู่เพราะเรียนปี ๑ ปี ๒ แต่ถ้าบอก ถ้าเรื่องจริงเขาก็ไม่รู้

แล้วเวลาปฏิบัติไปเห็นใหม่ มันเหมือนกัน ฉะนั้นว่า บอกว่าถ้ามาปฏิบัติ เราจะรู้ได้ อย่งไรอะไรผิดอะไรถูก เห็นใหม่ ปัจจังตัง สันติภูริโก เพราะคำพูดคำนี้ะเราเอาคำพูดคำนี้ ย้อนกลับไปดูสังคม สังคมที่พวกเราคุกันอยู่ที่นี่ คำพูดที่เขาพูดมาที่ออกมาจากที่เราได้ เขาเอามาให้ คุ ผิดหมดเลย! ผิดหมด! ผิดหมดตรงไหน ผิดหมดโดยการที่เราได้ประสบมา เรานี้ได้ประสบมา หมดแล้ว ถูกก็ได้ประสบมา ผิดก็ได้ประสบมา มันถึงรู้ว่าผิดหรือถูกไง คำพูดที่ออกมาจาก หนังสืออนัน ผิดหมด! สามัญลักษณะต่าง ๆ ที่พูดมาผิดหมดเลย

แล้วมันเวลาปฏิบัติมาเนี่ย สิ่งที่น่ากลัวมากคือ สัญญา สิ่งที่น่ากลัวมากในวงการปฏิบัติ เวลาหลวงปู่มันท่านเทศน์นะ ท่านเวลาเทศน์ขึ้นมา สิ่งใดเป็นไฮไลท์หรือสิ่งใดที่เป็นข้อสรุป ท่าน ไม่เคยผลุบออกมาเลย ไม่เคยปลิ้นออกมาให้รู้เลย แต่ท่านรู้ของท่านนะ เพราะคนปฏิบัติมันจะรู้ ถ้าเราเผยข้อมูลอย่างนี้ออกมาปั๊บ ลูกศิษย์มันจะสร้างภาพอย่างนั้นทันที แล้วสร้างภาพนะ ทั้ง ๆ ที่สร้างภาพเนี่ย อาจารย์รู้นะ แต่มันจะเป็นโทษของลูกศิษย์คนปฏิบัติ นั้น

แล้วปัจจุบันนี้ะ มีพระที่รู้จักเรา มากุขธรรมะกันไง เขาบอกว่าเขาจะปล่อยวางอย่างงั้น ๆ จิต จิต จิตนี้ะมันเหมือนดวงดาวเลยนะ แล้วพูดกับเรานะ เราก็ไม่ยอมรับไง เขาว่างกัน หมดแล้วเราก็ไม่ยอมรับนะ แล้วก็ถามกลับนะ ถามกลับว่าทำไมหลวงพ่อยอมรับหลวงตาละ ทำไมหลวงตาบอกว่าจิตนี้เป็นจุดและเป็นต่อม นียอมรับ ก็นี่แสดงว่าเขาจำมาทั้งนั้นเลย เพราะเขา จำมาจากคำพูด คำพูดออกมามันไม่เหมือนกันหรอก

เรายกตัวอย่างประจำ อย่างเช่น อย่างรถเนี่ย เวลาเราขับรถมา รถนี้มันเป็นรถสมบูรณ์แบบ ที่ขับเคลื่อนที่ได้ใช้ไหม รถเด็กเล่นหรือรถบังคับเนี่ย ใช้คำว่ารถ มันก็คือรถใช้ไหม แล้วใช้ ประโยชน์ได้ไหม ไม่ได้หรอก แต่ก็บอกว่านี่รถฉัน ก็รถเหมือนกัน ทำไมไม่ยอมรับ เห็นไหม

ชัดเจนมากเลย เขาบอกว่าทำไมไม่ยอมรับที่บอกว่าจิตของเขานี้เป็นดวงดาว เป็นอะไรนี้ เขาบอกว่าเขาได้ขึ้นตอน เราไม่รับเลย มันไม่มีเหตุผล คนพูดไม่เหมือนกัน พูดคำเดียวกันไม่เหมือนกัน

เราถึงพูดบ่อยๆที่ออกในเว็บไซต์ พูดคำเดียวกันนี้แหละ คนรู้จริงพูดถูก คนรู้ไม่จริงพูดคำเดียวกันนั้นแหละผิด ขึ้นอยู่กับว่าเนี่ยเพราะเวลามันบอกว่า แล้วจะวัดได้อย่างไร เราควรจะทำอย่างไร หลวงตาท่านสอนอย่างนี้นะ เวลาปฏิบัติ ท่านบอกว่าให้มีเรากับพุทธโศกท่านั้น เหมือนโลกนี้ไม่มี อยู่อย่างนั้นเลยนะ แล้วพอจิตมันสงบ ก็รู้ว่าสงบ ไม่สงบก็รู้ว่าไม่สงบ แล้วสงบเข้าไปเท่านั้น ความรู้สึกจะแตกต่างกันอย่างไร

แล้วเราย้อนกลับไปดูที่คำสอนที่เราสอนไปนะไม่มี ไม่มีเลย ความเป็นจริงไม่มีเลย อย่างที่ว่า โทษนะ คูจิต ๆ ๆ คูกันไปนะ แล้วสว่างสบาย ๆ เรบอก มึงไม่ต้องทำหรอก อยู่เฉย ๆ ก็สบาย อยู่เฉย ๆ ก็สบาย ธรรมชาติของมัน ธรรมชาติของจิตมันเป็นอย่างนี้ ทุกข์ถึงที่สุดแล้วทุกข์ถึงสุดแล้วมันก็จบ มันก็มีความสุข สุขที่สุดแล้วมันก็มีความสุข ทุกข์ มันมีอะไร ไม่มีอะไรหรอก ไม่มีอะไรเลย เราพูดบ่อยเมื่อก่อน ตอนเขาพูดบ่อย เราพูดก่อนที่เราจะออกมาพูดจะ ๆ เนี่ย เราพูดอย่างนี้ พัฒนาการของจิต ธรรมชาติของจิต เราพูดมาก่อน เราพยายามเตือนนะนั่น เราเตือนมาตลอดเลย

เพราะเรา.. ประสาที่ทำเนี่ย มันสงสาร สงสารที่ไหน สงสารคนที่แบบอย่างนั้นจะไม่ได้อะไรเลย พระพุทธเจ้าสอนไว้ โคนำฝูง ถ้าโคนั้น หัวหน้าฝูงฉลาดจะพาฝูงโคนั้นขึ้นจากวังน้ำวน โคนำฝูงโคนั้นมันไม่ฉลาด โคตัวนั้นจะพาฝูงโคทั้งหมดลงในวังน้ำวน ที่ออกมา ออกมาพูด ๆ อย่างงั้น ถ้ามันบอกว่าแล้วเราจะเข้าใจได้อย่างไรนี้ เราจะบอกเลยนะที่มันปั่นป่วนอยู่นี้ะมันเป็นเพราะปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ เอาปริยัติกับปฏิบัติมาบวกกัน ในทางปฏิบัติแต่มันปริยัติล้วน ๆ บอกปริยัติ ลูกก็ได้ปฏิบัติแล้วไง ปริยัติมันเป็นปริยัติ ปฏิบัติมันเป็นปฏิบัติ พระพุทธเจ้าแยกไว้เลย คันถธุระ วิปัสสนาธุระ แยกเลย วินัยจร ธรรมกถึก ถ้าเป็นธรรมกถึก ธรรมกถึก แสดงธรรมเนี่ย ถ้าไม่มีข้อเท็จจริงจะเอาอะไรมาแสดง แม้แต่สมัยพุทธกาลก็มีปัญหา เห็นไหม วินัยจร ธรรมกถึกมีมาตลอด เพราะคนหนึ่งจำธาตุกฏิกิ กลุ่มหนึ่งสำเร็จ อีกกลุ่มหนึ่งปฏิบัติโดยข้อเท็จจริง

งั้นถ้าให้รู้จริงมันก็ต้องมาปฏิบัติ แล้วถ้าปฏิบัติ ปฏิบัติไป ได้ไม่ได้มันตามเนื้อผ้า การปฏิบัติ มันต้องปฏิบัติไปตามเนื้อผ้าได้หรือไม่ได้ตามเนื้อผ้านั้น ไม่ใช่ มีคำตอบๆ รู้คำตอบไว้หมดแล้ว แล้วทำไปโดยที่ได้คำตอบตลอดอย่างนี้ มันผิดตรงนี้ แล้วพอมันคำตอบแล้วนี้ อ้าวคำตอบผิดหรือ ก็พุทธพจน์ตรงกันเปียบเลย อ้าว มันก็เข้าได้หมดกับพุทธพจน์หมด เข้าได้กับ

ธรรมพระพุทธเจ้าหมดเลย โทษนะ จริงหรือเปล่า ถ้าจริงนะ ถ้าจริงนะคำพูดออกมาจริงหมดเลย สติ สมาธิ ปัญญา แล้วเป็นสมาธิเป็นอย่างไร จริงๆ นะ ไม่เห็นเลย พูดถึงขั้นของสมาธิ แล้วพอเราดูแล้วนะ

ถ้าขั้นของสมาธิรู้จริงเนี่ย มันจะรู้ได้ทำอะไรถึงเป็นสมาธิ ถ้าไม่มีสมาธินะ จิตจืด ถ้าไม่มีหลักเกณฑ์นะ ไม่มีบัญญัติ เราเปิดบัญญัติไม่ได้ เราไม่มีสัญญาเปิดบัญญัติไม่ได้ เปิดบัญญัติไม่ได้ เราจะโอนผลประโยชน์ เราจะโอนเงินหรือโอนเข้าบัตรได้อย่างไร ทีนี้โอนบัญญัติ บัญชีคืออะไรคือสมาธิเนี่ย จิตจืดคือจิตเดิมแท้ เพราะจิตเดิมแท้มี ถ้ามีบัญญัติมันถึงมีผลตอบรับ มึงไม่มี บัญชีแล้วเอาผลตอบรับมาจากไหน พอไม่มีผลตอบรับปั๊บ ก็พุทธพจน์ๆ ไปนุ่นเลย ก็ปริยัติใจ ไม่มีเลย ถ้ามีนะ

โอ้โฮ.. โทษนะเราไม่กล้าพูดอย่างนั้นนะ ฐานะอายฉิบหายเลยพูดออกไป หมายถึงว่าหมายถึงพูดความผิดออกไปสังคมนี้ ไม่กล้าหือออก ถ้าให้เราพูดนะ พูดไม่ได้ แต่ออกมาโจ่งครึมเลย งั้นตรงนี้แหละๆ จริงหรือไม่จริง รู้จริงหรือไม่จริงถ้ารู้จริงมันจะเคลียร์ได้ คำพูดจริงหมด อย่างเช่นที่เราเห็น มันแบบว่า.. เขาตอบขั้นตอนนี้ผิดหมด โสดาบันนะ ญาณทัสนะ คือทัสนะคือความเห็น

เราจะจับประเด็น เราจะจับว่าคนนี้เป็นอย่างไร เราบอกญาณทัสนะ เวลาไปเห็นสักกายทสิฐินะจะเกิดญาณทัสนะ แล้วเขาก็อธิบาย ญาณทัสนะ คือ ทัศนคติคือความเห็นมนุษย์เราคือเห็นผิด เห็นถูก เห็นว่านี่เป็นกล่อง แต่ถ้าพลิกไปเป็นเห็นว่าเป็นกระดาษพับขึ้นมา อย่างนี้ก็เป็นพระโสดาบันละ ทัศนคติ แต่ญาณนะ ญาณมันเกิดจากสมาธิไง แต่เขาไม่รู้ตรงนี้ เขาถึงพูดถึงญาณทัสนะไม่เป็น พอพูดถึงญาณทัสนะไม่เป็นปั๊บ เราต้องจับประเด็น ๑ ผิด ๒ ๓ ๔ ผิดหมด คนหนึ่งผิดไข่มุขไหม ไม่มีพื้นฐานมา บอกญาณทัสนะเขาผิด พอญาณทัสนะเขาผิดปั๊บ เขาตอบว่าพระโสดาบันเห็นนิพพานปั๊บ สังโยชน์ขาดปั๊บเป็นพระโสดาบัน เห็นไหม พอพระโสดาบันปั๊บเป็นพระโสดาบันนะสังโยชน์ขาดปั๊บนะ ขาดสูญเลยไม่มีอะไร แต่ไปพูดที่อื่นนะ พระโสดาบันนะ สังโยชน์ก็ขาดไปเดี๋ยวลกลับมาอีกเดี๋ยวกก็ขาดไป เห็นไหม

ถาม : มีด้วยหรือผมไม่เคยเห็นหลวงพ่อบอกว่าสังโยชน์ขาดไปแล้วกลับมาได้

หลวงพ่อบอก : เดียวนะ เดียวจะหาหลักฐานให้ดู อยู่ตรงนี้ เดียวเอาให้ดูเลยนะ เดียวโยมคุยกันไปก่อน เดียวเอาให้ดู ประเด็นจำไว้นะ เดียวเราจะลืมนะ

ถาม : เคยได้ยินเหมือนกัน คล้าย ๆ เอาหินทุ่มลงน้ำ แล้วมีแห แหกลับเข้ามาปิดใหม่ (มีผู้ถามอีกคนหนึ่งพูดแทรกว่า นี่มันไม่ใช่สังโยชน์ ๓ สังโยชน์ ๓ ไปแล้วไปเลย)

หลวงพ่ : นั้น เวลาเขาพูด เขาพูดอย่างนี้ เราจะพูดอย่างนี้ไง เราจะพูดให้ฟังนะ ถ้าบอก สังโยชน์ขาดไปแล้วนะ เขาก็พูดเองว่าขาดเลย แต่เวลาอธิบายไว้ที่อื่น สังโยชน์ขาดไปแล้วก็ กลับมาประกบได้อีกเป็นธรรมดา มาประมวลธรรม

ถาม : อันนี้มันก็คือจิตที่หลงไปแล้วนะ ถ้าหลงไปแล้วนะ อย่างรู้สึกตัวมาแล้วกลับไป หลงได้ แต่ว่าอาจยังไม่ใช่สังโยชน์

หลวงพ่ : ไม่ ไม่ เขาไม่ได้พูดอย่างนั้น เขาพูดถึงว่าพระโศดบันสังโยชน์ขาดไปแล้ว แล้ว เราอธิบาย ตอนที่อธิบายพระโศดบัน อธิบายชัดเจนมากเลย แต่เวลาอธิบายธรรมะที่อื่นไง ว่าถ้า สังโยชน์ขาดไปแล้วนี้ สังโยชน์ขาดมันกลับมาประกบได้อีก มันไปๆ มาๆ อย่างนี้ อันนี้มันเป็น หลักฐานชัดเจนที่เราพูดนี้ หลักฐานชัดเจนตายตัว เดี่ยวเอามาให้ดู ชัดเจน เขาก็พูดกันด้วย เรามา คูกันอย่างนี้ นี่เรามาคูกัน แต่ต้องมีหลักฐาน เราพูดว่าต้องมีหลักฐาน ต้องมี แล้ว พออย่างนี้ ปับมันก็ผิดพลาด ผิด ๑ ผิด ๒ ผิด ๓ ผิด ๔ ผิดมาตลอดเลย

ถาม : ดันกด

หลวงพ่ : ไข่ ปลายตรงไม่มี แล้วสรุปเลยอย่างนี้ สรุปไว้เลยนะ เขาจะพูดอย่างนี้ จิตพระ อรหันต์ เขามีไฉน เพราะเขาตัดตอนมาอย่างนี้ ผลของการปฏิบัติ ยังดีนะ เขาทำมาให้เราดูนี้ เราไม่ต้องไปเลือกมาก ผลของการปฏิบัติ พระอรหันต์ไม่มีอะไรเลยนะแล้วเวลาจะนอนนี้ ตก ภาวักไปเลย พระอรหันต์เวลาจะนอนนี้ไม่มีอะไรหอก ตกภาวักไปเลย ไม่มีไข่ไหม

ถาม : น่าจะไม่ไข่

หลวงพ่ : เดี่ยวเอามาให้ดู เป็นชั้น ๆ ไข่เลย

ถาม : คือ พวกเราเนียโดนป้อนความคิดที่ว่า เป็นคนเมือง จิตคอย่วนวายทำสมาธิทั้งชาติ ก็ไม่ได้ เราโดนป้อนความคิดตรงนี้

หลวงพ่ : ตรงนี้ไง นี่ในฐานะมันตรงนี้ไง ไอ้ตรงนี้นะมันจะพูดอย่างนี้ไม่ได้ เพราะเราก็เป็น คนเมือง เราปฏิบัติเนียเราเป็นคนนะเราไม่เคยอยู่ป่า เราไปอยู่อีสานนี่นะ แล้วพอยุ่อีสานเราก็พูด

โธมาก่อน เราารู้สึกเลยว่าเราพุทโธไปแล้วเราไม่ถนัด พุทโธไม่ถนัดนะ พุทโธไม่ถนัด เพราะมันทำพุทโธไป มันเจริญแล้วเสื่อมตลอดเวลา สุดท้ายเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ พอปัญญาอบรมสมาธิเนี่ยมันทะลุเป็นชั้น ๆ ๆ ขึ้นไปเลย พอทะลุเป็นชั้น ๆ ขึ้นไปเลย แล้วเรามาเจอหนังสือหลวงตา หลวงตาท่านสอนปัญญาอบรมสมาธิ มันขาดสมาธิไปไม่ได้ แต่ มันทำทางไหน

ถ้าเป็นคนเมืองนี้ เขาเรียกพุททจริต ศรัทธาจริต พุททจริต พุททจริตเนี่ยทำสมาธิไม่ค่อยได้ พุททจริตเนี่ยคือปัญญาวิมุตติ ปัญญาวิมุตติเนี่ยมาทางสายพระสารีบุตร พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ถ้าพุทโธ ๆ ๆ เป็นเจโตวิมุตติ เจโตวิมุตติมาสายของพระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะเป็นพระโสดาบัน ฟังคำสอนของพระอัสสชิ พระอัสสชิได้จาก เอ๊ย ได้จากพระสารีบุตร พระสารีบุตรได้จากพระอัสสชิ พระอัสสชิบอกธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ พระพุทธเจ้าสอนให้ดับเหตุ นั้นพระสารีบุตรเป็นพระโสดาบัน ไปบอกพระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะฟังเทศน์ของพระสารีบุตรเป็นพระโสดาบันหมดเลย ทั้ง ๒ คนก็ชวนกันชวนหมู่พวกไปบวชกับพระพุทธเจ้า เป็นพระโสดาบันนะยังนั่งโง่งมงายเลย พระโสดาบันนะ ไม่ใช่ปุถุชนนะ พระพุทธเจ้ามาสอนเลยเห็นไหม ให้เอน้ำลูบหน้า ให้ตรีกในธรรม นี่พูดอย่างนี้ นี่พูดถึงเจโตวิมุตติ และพระสารีบุตรละ ปัญญาวิมุตติ ปัญญาต้องใช้ปัญญา ปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาที่หลวงปู่คลุ้ยสอน หลวงปู่คลุ้ยสอนนะ ให้ดูจิต ดู นี่ท่านจะเขียนตัวใหญ่ เมื่อก่อนหลวงปู่คลุ้ย รู้ รู้ตัวเบ้อเรอเลย ดู หรือ รู้ นี่ ไม่ใช่ว่าให้ดูจิต อักษรตัวเท่ากันไม่ใช่เสมอภาพ ให้ดูจิต ดูหรือรู้ นี่ ท่านเขียนตัวอย่างนี้เลย ให้ดู ดูอย่างนี้ ๆ มันมีความหมายใหม่ ถ้าตัวรู้เนี่ยมันใหญ่กว่าเนี่ย ก็ให้ดูให้รู้แบบผู้บริหารเขาใช้ปัญญาไม่ใช่ดูรู้แบบใช้สายตา ดู นี่ถ้าทำอย่างนี้ นี่คือปัญญาอบรมสมาธิ ดูแบบปัญญา ดูแบบบริหารจัดการความคิด ถ้าดูแบบบริหารจัดการความคิด เราทันความคิด ความคิดด้วยเหตุด้วยผล ความคิดหยุดได้

ถาม : คือผมยังไม่ค่อยเข้าใจปัญญาอบรมสมาธินิดนึงคือ มันเป็นการคิด ตรีกในธรรมแล้ว...

หลวงพ่ : ใช่ !

ถาม : เช่นอย่างไรนะครับ ยกตัวอย่าง...

หลวงพ่ : ความคิดประจำวันก็คิดได้ อย่างเช่น วันนี้เราทำอะไรมา เรามีความสุขความทุกข์สิ่งใด สติจะตามความคิดนี้ไป ปล่อยให้มันคิดไป สติตามมันไป มันคิดขนาดไหนนะ พอถึงที่สุด เราจะคิดไม่คิดแล้วแต่ ความคิดนั้นมันหยุดได้

ถาม : อืม ใช่ๆ

หลวงพ่ : นี่มันหยุดหรือไม่หยุดนี้ พอมันหยุดเนี่ย มันหยุดทิ้งเปล่าไง แต่ถ้าสติดตามความคิดไปเนี่ย พอมันหยุด เราเห็นเรารู้ไง เราถึงบอกว่าในการกำหนดนามรูปกำหนดจิตเนี่ย เราใช้คำว่า ตั้ดราถอนโคนมันประจำ เห็นไหม ตั้ดราถอนโคนเพราะมันตั้ดราถอนโคนจากจิต ตั้ดราถอนโคนจากภพ ความคิดมาจากไหน ความคิดมาจากภพ ภพคืออะไร ภพคือปฏิสนธิวิญญาณ คนจะเกิดจากปฏิสนธิวิญญาณ ปฏิสนธิวิญญาณตัวภพ ตัวนี้ยังไม่เป็นความคิด ความคิดมันเป็นเพราะเราเกิดเป็นมนุษย์เราถึงมีธาตุ ๔ และขันธ ๕ ขันธ ๕ เนี่ย เราเปรียบเหมือนส้ม ส้มมันมีเปลือกส้ม ถ้ามีเปลือกส้ม ถ้ามีธาตุ ๔ ขันธ ๕ ตายตัว เอ็งไปเกิดบนพรหมได้อย่างไร พรหมมีขันธ ๑ เห็นไหม เทวดามีขันธ ๕ เหมือนกัน แต่มีรูปเป็นทิพย์ เราเป็นมนุษย์เนี่ย ภพมนุษย์มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ โดยธรรมชาติของมนุษย์ พระพุทธเจ้าถึงเกิดเป็นมนุษย์ พวกเราถึงเกิดเป็นมนุษย์ เพราะมนุษย์มีความคิด นี่ความคิดมันเกิดจากจิต ความคิดเกิดจากจิต ไม่ใช่จิต จันถึงบอกขันธเป็นจิต ขันธเป็นจิตนะ โอ้ย..กูจะบ้าตาย จิตส่งออกไม่ได้เพราะจิตเป็นขันธ ขันธเป็นทุกข อู๋ ย.. โอ้ยโฮ อนุบาลบิณฑาเลย

ถาม : หลวงพ่..... เคยบอกว่าจิตส่งออกไม่ได้นะ

หลวงพ่ : เดี่ยว ๆ ๆ จะให้ดูเหมือนกัน เรามีหลักฐานหมดเลย

ถาม : เหรอ

หลวงพ่ : เอ้อ

ถาม : แล้ว หลวงพ่.....ก็ไม่เคยบอกความคิดคือจิต เพราะมันคนละส่วนกันอยู่แล้ว หลวงพ่..... พูดชัดเลยว่าจิตเป็นจิต ความคิดคือความคิด ความคิดเป็นผู้ที่ถูกรู้

หลวงพ่ : (หัวเราะ) เออ นั่นแหละ ประสาเรานะ เมื่อกี้ที่เขาพูด เราเป็นคนเมือง เราโดนป้อนความคิดอย่างนี้ พอเราโดนป้อนความคิดอย่างนี้ปั๊บ เราจะดูความ ดูกระบวนการ ดูโลกทัศน์ของเขาไม่ออกเลย เพราะมีความรู้สึกละอย่างนี้ แต่สำหรับเราเนี่ย เรามีจุดยืน คำพูดของเขาทุกคำ เราเห็นหมดเลยว่าเขามีอุดมการณ์อย่างไร มีความคิดอย่างไร เพราะเขามีอุดมการณ์อย่างไร มีความคิดอย่างไร เพราะอุดมการณ์ของเขาความคิดของเขาเนี่ยถ้าเป็นสัมมาทิฐิ คำพูดที่มันหลุดออกมา ที่เขาบอกว่า จิตเป็นขันธ ขันธเป็นจิต พระอรหันต์ไม่มีอะไรเลย พระอรหันต์แค่จิตมันแยกออกจากกัน พระอรหันต์เป็นแค่ขันธกับจิต ขันธกับจิตมันแยกออกจากกัน ถ้าขันธกับจิตมัน

แยกออกจากกันนะโดยกำหนด พุทโธ ๆ ก็แค่สมาธิ เพราะมันแยกมาอิสระไง ขั้นถัดกับจิตเห็นใหม่ ขั้นก็คือความคิด พอมันสงบเข้ามา อ๊ะ.. ฉะนั้น ถ้าปัญญาอบรมสมาธิเนี่ย เห็นใหม่ หลวงปู่ดุลย์ ถึงบอกหลวงปู่ดุลย์นะสอนลูก แล้วหลวงปู่ดุลย์ทำได้ แล้วพวกนี้ทำไม่ได้เลย เราเชื่อหลวงปู่ดุลย์ เชื่อหลวงปู่กิม แต่คนอื่นเราไม่เชื่อเลยนะ ไม่เชื่อเพราะอะไร ไม่เชื่อเพราะเราทำไม่ได้ เราทำไม่ได้เนี่ย เราจะเข้าใจคำพูดอย่างนั้นไม่ได้เลย ถ้าเข้าใจคำพูดอย่างนั้นไม่ได้ปั๊บก็ตีความผิดพลาดเลย เพราะถ้าเราตีความผิดพลาด มันก็เลยแก่นธรรมของหลวงปู่ดุลย์ที่เราว่านะ เขาจะไปแก้ไขคำสอนนั้นให้ตรงกับความรู้สึกรู้สึกของตัวเอง

ถาม : หลวงพ่อครับอย่างนี้คือ... จากที่หลวงพ่อบอกมาก็คือเหมือนกับว่าพวกคำสอนหรือว่าธรรมะต่างๆ คนที่พูดนี้สามารถเอาไปพูดตีความแบบไหนอย่างไรก็ได้แต่ว่าจริงๆ แล้วมันมีความสำคัญที่ว่า ตอนแบบว่าที่เราทำจริงๆ มันจะแบบว่า เป็นอย่างไรซะมากกว่า

หลวงพ่ : ไม่ใช่ เวลาคำพูดคำสอนนะ เวลาสอนเนี่ย เวลาพระทั่วไป พระบ้านเขาเทศน์สอนกันเห็นใหม่ เขาอ่านหนังสือตำรา แล้วตำราก็มีคนแต่งคนอะไรเยอะแยะไปหมด ไซ้ใหม่ คำสอนอย่างนี้ ประสาเราเรียกนิยาย คือว่ามันเป็นนิทาน เราไม่ถือสาอะไร เพราะต่างคนต่าง.. เห็นใหม่ เราสอนให้คนทำ อย่างเด็ก เราสอนเด็กให้เป็นคนดี เราก็มีการโอ้โหลมปฏิโหลมเขา เด็กควรทำความดีอย่างนี้ ควรทำอย่างนี้ คือยกตัวอย่างการทำความดีมันไม่เสียหายหรือยกตัวอย่างการทำความดี พอทำอย่างนี้ก็ได้ประโยชน์อย่างนี้ พอทำอย่างนี้มันได้ประโยชน์อย่างนี้ มันไม่เสียหายหรือกะนะ แต่ถ้าเข้าปฏิบัติแล้ว...ไม่ได้เลย..

เพราะเหมือนกับเราเนี่ย เราจะขยับยานอวกาศออกจากโลกเพื่อไปสำรวจอวกาศ ถ้าเราจะขยับยานออกจากโลกไปสำรวจอวกาศ เรื่องความเที่ยงตรง ต้องชั่วร้ายไหม ในการปฏิบัติเนี่ย จิตนี้มันจะเร็วมาก กว่าเราจะควบคุมจิตได้ สิ่งที่เคลื่อนที่ได้เร็วที่สุดก็คือความคิด จิตนี้เร็วกว่าแสง แล้วเร็วกว่าแสงแล้วให้มันนิ่งได้ขึ้นมา มันทำอย่างไร ฉะนั้นเวลาเราอยู่กับครูบาอาจารย์นะ ที่ครูบาอาจารย์พระป่าเราเชื่อถือกัน เพราะว่าพูดนี้จะไม่ผิดเลย แต่เนะ มันมีตรงนี้นะว่า แต่ แต่ว่าเราพูด ในขั้นของขั้นไหน มันมีหยาบละเอียดไง เราพูดถึงสรุปอย่างนี้ ระดับอย่างนี้ ลูกระดับนี้แล้วลูกระดับบน.. ลูกระดับที่เหนือกว่า อันนี้ข้อมูลอย่างนี้จะลบอันนี้ทิ้งหมดเลย แล้วข้อมูลขั้นที่มันเหนือกว่านี้ จะลบข้อมูลขั้นที่ต่ำกว่านี้ทิ้งหมดเลย ฉะนั้น เวลาเราพูด มันมีตรงนี้หน่อยนึง ตรงที่หยาบ กลาง ละเอียด ละเอียดสุดเนี่ย มันคนละขั้นตอนกัน แต่ ต้อง ะๆๆๆ หมดเลยอะ แล้วถ้ารู้จบกระบวนการถึงว่า ข้อเท็จจริงที่มันละเอียดลึกซึ้งอย่างนี้แล้วนี้ ไอ้ข้างล่างเนี่ย ผิดไม่ได้เลย ถ้าผิดข้างล่างนะ ข้อมูลต่างๆ ข้างบนนี้ที่พูดมา โกหกหมด เพราะมันผิดมาแต่ต้น ต้นคด!

ถาม : แล้วอย่างนี้ แบบเวลาผมพุทโธ ๆ ไป นะครับ แล้วคือจิตมันยังไม่ลงเป็นสมาธิ เรา ก็ต้องใช้ปัญญาอบรมสมาธิเข้ามาช่วย เสมอไปใช่ไหมครับ

หลวงพ่ : ได้ ได้ คำว่าอย่างเนี่ยนะ เราพูดถึงเวลาเราพุทโธ เวลาพุทโธเนี่ยเราจะไม่ทิ้งเลย แต่เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิไปเนี่ย ถ้าใช้ปัญญาอบรมสมาธิเนี่ย ตามความคิดเนี่ยไป ความคิดมัน หยุด

ถาม : คือ.. คือ.. คือตอนนี้ผมยังไม่เข้าใจนิดนึง คือ พุทโธ ๆ ๆ ไปแต่พอหลวงพ่บอก ให้ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ คือให้เราทิ้งพุทโธ

หลวงพ่ : ไข่ ๆ ทำอันใดอันหนึ่ง อันใดอันหนึ่ง นี่ เราจะอธิบายให้ฟังก่อนไง ว่า คำว่าพุทโธเราไม่ให้ทิ้งเลย พุทโธสำคัญตรงไหนรู้ไหม สำคัญเวลาเราได้ประโยชน์จากเขา ประโยชน์นั้น จะมีประโยชน์มาก เนี่ย ความจริงเลยไม่ต้องสมมุติ ความจริง ลูกศิษย์เรานี้เยอะ เราให้ใช้ ความคิดไป แล้วใช้ความคิดไปเนี่ยะ มันตามความคิดไปเรื่อย ๆ ตามความคิดไปเรื่อย ๆ นะ ตาม ความคิดไป พร้อมสตินะ ตามความคิดไปเรื่อย ๆ นี่ มันเป็นแบบว่า เราตามความคิดไปเราใช้ ความคิดไปมันจะเหนื่อยมาก คนใช้จะรู้.. แต่ว่ามันจะเหนื่อยมาก มันเหนื่อยมันทุกข์มากเนี่ย มัน ก็สู้ไปเรื่อย ถ้ามันทนนั่นก็หยุด พอมันหยุดเราก็พอใจ พอมันหยุดไง ความคิดนี้หยุด มีสติพร้อม แต่แป๊บเดียว มันก็คิดอีกละ เพราะเรายังใหม่อยู่ พอเราทำไปเรื่อย ๆ นี่มันจะทนนไปเรื่อย ๆ พอทำ ไปเรื่อย ๆ มันก็เห็นเหตุเห็นผลไข่ใหม่ ถ้าเราทนนแล้วมันจะหยุด นี่คือการได้ผล แต่ถ้าเราไม่หยุด นะความคิดมันจะลากเราไปจนหอบจนเหนื่อยเลย อันนี้พอมันหยุดบ้างไม่หยุดบ้าง พอดีเขาไม่มี สติ หรือว่าสติยังไม่พร้อม เขาจะพักเขาจะสู้ไม่ไหว เขาจะพุดกับความคิดเขาเนาะ เฮ้ย มึงอย่ากวน กูลี กูเหนื่อยชิบหาย ขอพักบ้างเถอะ เขาคุยกับความคิดเขาได้เลย

จะนั้นเวลา.. ตรงนี้เนะ เราจะย้อนกลับมาที่ว่า พอเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ตามความคิด เข้าไปเรื่อย ๆ พอมันหยุดปั๊บ จะทำอะไรต่อไป เห็นไหม เราอยู่ หลวงตาจะบอกเลย หลวงตา จะเน้นตลอดเลยนะ หลวงตาจะห่วงการปฏิบัติมาก บอกว่าถ้าเราปฏิบัติเนะ ๑. ต้องอยู่กับผู้รู้ อยู่ กับพุทโธตลอดเวลาแล้วจะไม่เสีย เวลาเราผลอ ผู้รู้มันจะหายไป พุทโธนี้หายไป จะหายไปนี่เรา จะแว้งกว้าง มันจะเกิดจินตนาการนี่เกิดอะไรก็ได้ ที่เราจะสร้างภาพอย่างไรก็ได้ มันเสียหายไ ง นี่การปฏิบัติหลวงตาจะเน้นว่าอยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทโธ พุทโธคือคำบริกรรม ผู้รู้มันเป็นสัจธรรมอยู่ แล้ว แต่พอไม่มีสติมันก็หายไป หายไป ถ้าอยู่กับพุทโธมันเกาะพุทโธไว้ เห็นไหม ความรู้สึกเรา นี่เกาะพุทโธไว้เนี่ย พุทโธคำบริกรรมเนี่ย มันมีให้เราเกาะเรายึดใจ คือทำให้จิตของเราไม่หายไป

จิตของเราไม่โดนใช้มันจะไม่เป็นประโยชน์กับตัวเราเอง จันคำว่าพุทโธ เวลามันหยุดแล้วนี้ ลูกศิษย์จะมาถามบ่อย แล้วพอมันหยุดทำอะไรต่อไป ทำอะไรต่อไป ถ้ามันหยุดนะ อยู่กับผู้รู้ ถ้ามันอยู่ไม่ได้ก็กำหนดพุทโธไว้ พอพุทโธได้ ก็พอพุทโธไปเรื่อยๆ พอพุทโธ ๆ ๆ ไป บางทีมันเครียด บางคนมันเครียด พอมันเครียดมันรับรู้แล้วนะ ความคิดก็เกิด พอรับรู้แล้วนะมันคิดพุทโธได้ก็ความคิด พุทโธก็คือความคิดนั่นแหละ ไม่จันนี้พุทโธความคิดจะมาได้อย่างไร พุทโธคือความคิดนี้แหละ พุทโธคือ วิตก วิจาร จินฺนา แต่เราไม่ให้ความคิดมันต่อเนื่องยาวไกล เราคิดพุทโธ ๆ ๆ เป็นพุทธานุสสติที่เท่านั้นเอง จันบอกว่าพุทโธเอาไว้อาศัยเอาไว้เกาะ ถึงเรียกจิตต้องมีคำบริกรรมเอาไว้เกาะเกี่ยว

แล้วทำอย่างนี้ละ พอมันสงบแล้ว พอมันสงบ มันมีหลักมีเกณฑ์ก็เอามาใช้ปัญญาตรึกในธรรม แล้วปัญญอย่างนั้นมันจะละเอียดเข้ามา มันจะให้จิตนี้ละเอียดเข้ามา ความคิดมันจะลึกซึ้งเข้าไป ลึกซึ้งเข้าไป แล้วพอมันเกิดขึ้นมา คนภาวนาเป็นมันจะรู้คำว่า “ภาวนามยปัญญา” คือปัญญาเกิดจากการภาวนา กับปัญญาเกิดจากสัญญาเกิดจากข้อมูลนะแตกต่างกันมาก เราถึงใช้คำว่า โลภียปัญญากับโลกุตระปัญญา โลภียปัญญา คือ ปัญญาเกิดจากภพ เกิดจากอะไรต่าง ๆ เกิดจากสัญชาตญาณ เกิดจากความเป็นมนุษย์ที่มันมีอยู่แล้ว

แต่ถ้าเป็นภาวนามยปัญญาเนี่ย มันไม่เกิดจากสัญชาตญาณ ไม่เกิดจากอะไรทั้งสิ้น เพราะจิตมันสงบ จิตไม่สงบเพราะเรามีตัวตน มีมานะทิฐิ สงบไม่ได้ จิตสงบเนี่ย ตัวตนมันจะโดนกดลงโดยสติปัญญา เพราะสติปัญญามันเป็นพลังงานสะอาด แต่แป๊ะเดียวเนี่ย นี่พลังงานสะอาดเนี่ย มันไม่ออกทำงานหรอก สมาธิเกิดปัญญาไม่ได้ สมาธิเกิดปัญญาไม่ได้ แต่ถ้าไม่มีสมาธิ ปัญญาพวกมันจะเป็นโลกียปัญญาหมด โลภียะคืออะไร โลภียะคือตัวภพคือตัวปฏิสันธิวิญญาณ ตัวปฏิสันธิวิญญาณคืออะไร มันคืออวิชชา แล้วปัญญาทั้งหมดเกิดจากอวิชชาเนี่ยมันจะเป็นปัญญาไปได้อย่างไร ปัญญาที่ขึ้นมาทั้งหมดมันเกิดจากอวิชชาเนี่ย แล้วมันจะไปฆ่าอวิชชามันเป็นไปไม่ได้หรอก ปัญญาเกิดจากการแล้วจะไปฆ่ามารกูไม่เคยเห็น

ฉะนั้นจิตตัวนี้ มารเนี่ยมานะทิฐิ ทิฐิมานะต้องโดนสมาธิ ถ้าสมาธิคือตัวไม่มีมาร มันเป็นสมาธิ พอมันตรึกออกปัญญา ออกใช้ปัญญา ใช้ปัญญา เราจะต้องออกฝึกออกใช้ ออกใช้คือในกาย เวทนา จิต ธรรมนี้แหละออกใช้มัน พอใช้มันปั๊บมันก็ย้อนกลับมาทำความเข้าใจของมัน มันทำให้ความสงบนี้แน่นแน่นขึ้น แนบแน่นขึ้น มันก็ทำให้จิตเราเนี่ย มันได้ลิ้มรส มันจะเห็นความต่างระหว่าง ระหว่างปัญญาที่เราเคยใช้กับปัญญาที่เกิดจากสมาธินี้หนู เนี่ยมันจะเห็นความต่าง พอความต่างเราพยายามทำเข้าไปนี้ มันจะรู้ผล เห็นไหม เราถึงบอก เจอลูกศิษย์เราจะบอก

เลย อะไรก็ได้ เขามีการวัดผล วัดผลโดยจิตเรานี้แหละ วัดผลโดยใจปฏิบัติ เนี่ยเราถึงบอกว่าให้กลับมาเป็นอรรถาธิ อรรถโน นาโถ ให้เราสู้ขึ้นมา ให้สู้ปฏิบัติมันรู้ขึ้นมา ไม่ใช่อะไรเลย นี่ว่าแล้วจะให้ทำอย่างไรละ

เพราะอย่างนี้ เพราะว่ากรณีอย่างนี้ กรณีมาเปิดเว็บไซต์.. หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ท่านได้สัมผัสอย่างนี้มาแล้ว ท่านได้เห็นอุปสรรคของท่านมาแล้ว นี่ท่านมาสอนลูกศิษย์ของท่านถึงได้ป้องกัน นี่พอมาถึงลูกศิษย์รุ่นหลัง ๆ นี่ อย่างว่าละ ขุมมือเปิบ ก็เหมือนกัน เหมือนกัน คำก็เหมือนกัน สองคำก็เหมือนกัน ฟากับเหว เห็นไหม(หัวเราะ) เหมือนกัน เหมือนกัน ไม่! ภูกินข้าว มึงกินหินกินทราย ไอ้ห่า เหมือนกันตรงไหนวะ กินเหมือนกัน คำว่ากินแต่คนละกินไว้ย นี่ก็เหมือนกัน คำว่าสมาธิ สมาธิ เราพูดสมาธิเอ็งก็พูดสมาธิ แต่ถ้าเอ็งยังไม่ได้สมาธิเอ็งพูดอะไรเอ็งพูดผิด เพราะสมาธิพูดอย่างนี้นะ ถ้าเป็นสมาธิจริง เขาไม่พูดอย่างนี้ สมาธิคืออะไร พอพูดออกมามันก็เป็นการคาดหมายหมดเลย มันเป็นการเปรียบเทียบไง ถ้าใครได้สมาธินะ พูดไม่ถูก พูดไม่ออก มันไอ้โฮย.. มันจินตนาการออกมาไม่ได้เลย คนรู้จริงไม่เป็นอย่างนี้

ถาม : หลวงพ่อครับ คือที่ผมเขาบอกใช้ปัญญาอบรมสมาธินะครับ คือถ้าเราพุทโธ ๆ ไปแล้วมันยัง จิตยังไม่เป็นสมาธิ การใช้ปัญญาอบรมสมาธิคือ การคิดเรื่องที่เป็นโลกียปัญญา

หลวงพ่อ : ใช่ ใช่

ถาม : แล้วก็คือเมื่อไหร่ หลวงพ่อบอกให้ตามความคิดไป

หลวงพ่อ : ใช่

ถาม : ตามความคิดนี่คือให้เราตั้งใจคิดเลย หรือว่าเรา..

หลวงพ่อ : ตั้งใจคิดเลย แล้วมีสติตามมันไป

ถาม : ถ้าเราตั้งใจคิด ตอนนั้นพุทโธมันก็จะหายไปสิครับ

หลวงพ่อ : ต้องทำความเข้าใจนะว่า อันใดอันหนึ่ง ถ้าเราใช้ความคิดพุทโธไม่ต้องหามัน ถ้าเราพุทโธ ก็ พุทโธอันเดียวความคิดไม่เอา ไม่ใช่ทำพร้อมกันสองอัน ทีนี้ที่เราพูด มันคนละวาระ ใจ ที่เราพูดมันคนละวาระ หมายถึงว่า เราใช้ความคิดไปแล้ว แล้วความคิดมันจะหยุด พอหยุดแล้วเราทำอะไรต่อไม่เป็น เราทำอะไรต่อไม่ได้ เราถึงให้มาอยู่กับพุทโธ แล้วพอพุทโธแล้วนี่ ถ้า

พุทโธมันทำต่อไม่ได้ มันมีแบบ มันไม่ชอบพอมันคิดได้แล้วนี้ เราก็กลับไปอยู่กับปัญญาอีก มันจะต่อเนื่องกันไง คนละวาระ คนละคราวกันให้ทำต่อเนื่องกัน

ถาม : อืม... คือตัวผม ผมมีความรู้สึก ว่า ผมต้องพุทโธ ๆ ไป มันสบายกว่า ถึงจิตจะยังไม่สงบเป็นสมาธิก็เหอะ ตัวผมเป็นคนที่ไม่ได้รู้ข้อธรรมอะไรเยอะแยะ ไม่ได้รู้ปริยัติมากมายนัก ก็มีความรู้สึก ว่า เอ๊ะ พุทโธ มันง่ายดี ต้องพุทโธไปอย่างเดียวพอ

หลวงพ่ : ครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติมาแล้ว พระพุทธเจ้าท่านปรารถนามารื้อสัจธรรมสัจตัว ท่านสอนกรรมฐาน ๔๐ ห้อง ให้ทุกคนหา วิธีคิด วิธีการ แต่เวลาครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติ ท่านแบบว่า ท่านทุกข์มาก่อน เหมือนพ่อแม่เราลำบากมาก่อน ไม่ต้องการให้เราลำบากหรอก นี่ พอไม่ลำบากนะ ท่านบอกว่า พุทโธ ๆ เหมือนกำปั้นทุบดิน เหมือนกับเราทำงานบนพื้นดิน คือมันแน่นอนตายตัว พุทโธ ๆ นี่นะ เป็นสิ่งที่ง่ายที่สุด แล้วแน่นอนตายตัว แต่ถ้าปัญญาอบรมสมาธิ หรือใช้ความคิด มันเหมือนไปทำงานบนอากาศ ต้องมีนั่งร้านขึ้นไปเพราะมันอันตรายในอันตรายแล้วมันตกเมื่อไหร่ก็ไม่รู้ เพราะมันเป็นนามธรรม แต่พุทโธ ๆ นี่นามธรรมเหมือนกัน แต่มันนี้ ก็ มันเหมือนกับกำปั้นทุบดินนี้มันออกจากจิตเลย ที่มันไม่ตัดรากถอนโคนเพราะอะไร เพราะวิตก วิตกมันมาจากฐานคืออกพ คือจิต พุทโธ ๆ ๆ ถ้าจิตสงบมันเข้าสู่ฐานที่จิต โอ้อโฮ!! แต่ถ้าไม่ใช่นะ พุทโธ ๆ ๆ ๆ เนี่ย ว่าง ๆ ๆ แล้วทำไมไม่พุทโธล่ะ ก็พุทโธมันหยาบ โอ้ว่าง ๆ มันละเอียดย แล้วว้างอย่างไร.. ไม่รู้

ถาม : จริงครับ มันรู้สึกเหมือนมันสร้างอะไรขึ้นมา

หลวงพ่ : ไข่ แล้วเราก็ก้ามกลับ เราจะแก้มอง เนี่ย สมมุติว่า ถ้ามองเขาให้นึกพุทโธ เขาไม่ยอมนะ เลยบอกว่าสมมุติว่านึกพุทโธ ได้ไหม ได้ละ ถ้าได้ละ(หัวเราะ)ก็แสดงว่าไม่จริงใจก็มันยังนึกได้ โอ้อิบหาย.. มันจึงสูก่อนห้ามทั้งนั้นเลย ก็เลสเตมมันจะพุ่งไปข้างหน้าก่อน นี่การปฏิบัติเราไม่เป็นตามนั้น เราก็ก้มไปข้างหน้าก่อนตลอดเลย นี่ พุทโธ ๆ จะเป็นไม่เป็น พุทโธ ๆ ๆ อยู่ไหน โธ เรานึกพุทโธ ๆ นะลง ลงนะ โอ้อโฮ เวลามันจะลง ใหม่มๆ ทำไมไม่สะดวกทำไมเป็นพอมันเป็น มันก็ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ สมาธิอบรมปัญญาก็ได้ เวลาเราทำของเรา พุทโธ ๆ ๆ โอ้อโฮ มันคงลงนะ พอดวง พุทโธ โทษนะ มึงพุทโธไป กูจะไป จิตมันจะไป

แล้วเราอยู่กับหลวงปู่เจี๊ยะ ที่พุทโธ ๆ ๆ หลวงปู่เจี๊ยะจะสั่งประจำ ต้องพุทโธ ๆ ๆ ๆ ไว้ แล้วท่านสอนเราเนะ ก็เรามันปัญญาอบรมสมาธิใจ เราใช้การปฏิบัติที่ตามความถนัดของเราไป แล้วพอมายู่กับท่าน แล้วมาจากบ้านตาด หลวงตาสอนมาอย่างนี้ หลวงตาท่านเปิดกว้าง อะไรก็

ได้ หลวงปู่เจี๊ยะท่านถนัดอย่างนี้ใช้ไหม ไอ้หงบกุไม่ฟังมึงหрок มึงต้องพุทโธอย่างเดียว.. (หัวเราะ) ต้องพุทโธที่ไม่ต้องการอะไรนะ ต้องพุทโธไม่อย่าได้สมาธิด้วยนะ ต้องพุทโธที่ไม่ปรารถนาอะไรเลยนะ พุทโธอย่างเดียว พุทโธเฉย ๆ แล้วท่านพูดเลย ให้พุทโธไปนะ สมมุติพุทโธไปสองชั่วโมง ถ้าเป็นสมาธิมึงจะได้ห้านาทีก ถ้ามึงพุทโธไปสี่ชั่วโมง สมาธิมึงจะได้สี่นาทีก ถ้ามึงพุทโธไปสิบชั่วโมงมึงจะได้สักสิบนาทีก นี่ถ้ามึงจะได้มากๆ มึงก็พุทโธไปเลย ไม่ต้องมาหวังว่าจะได้กี่นาทีก ที่นี้เราก็มานั่งหวังว่าจะได้สักนาทีก สองนาทีก อย่างนี้ แล้วก็คาอยู่นั่นนะ ท่านสอนเราอย่างนี้ พอได้ออย่างนี้ปั๊บเราก็งตั้งใจเลยนะ เราจะพุทโธที่ไม่เอาอะไรเลย ไม่ต้องการอะไรเลย แล้วพุทโธอยู่อย่างนี้ตลอดทั้งวันทั้งคืน ตลอดไปเรื่อย ๆ เลย พุทโธ ๆ ๆ ๆ ๆ มีสติ มีความรู้สึก พุทโธ ตัวเองก็ว่าธรรมดา พอเพลอ พอเพลอเอาใหม่ ทำอยู่อย่างนั้น พุทโธ ๆ ๆ ๆ ไม่เอาสมาธิ สมาธิอะไรก็ไม่เอา เวลามันลงเองนะ เราชินไว้เลยนะ พุทโธ ๆ ๆ ๆ เพราะว่าคนที่เวลามันจะลงเนี่ย เราปล่อยมันลง พอพุทโธ พุทโธ มันจะลง คำว่าลงนี้ เรามีกิเลสใหม่ เรามีกิเลสนะ มันก็ลงลงไป คำว่าลงมันก็รู้เล็ก ฐึ้นน้อยขึ้นมา มันก็อาศัยอารมณ์อย่างนี้ ประสาเรานี้อารมณ์พุทโธมันก็อยากได้ อารมณ์อย่างนี้ เพราะมันก็จะลงไปลงมาเพราะมันไม่มีสติพร้อมเพราะมันยังมีกิเลสอยู่ มันจะพาลลง กว้างก็ไปเลย พอมันลงกว้างก็ไปจี้ แก้ก้นปากลำบากไปละ แต่ถ้าเราไม่ชิงสุกก่อนห่าม เราไม่ขายก่อนซื้อเราพยายามทำ พุทโธ ๆ ๆ เราพุทโธโดยไม่เอาสมาธินะ พุทโธ ๆ ๆ เป็นเดือน ๆ เลย โอ้โฮโย! พุทโธที่ปาก แต่มันลงนะ นี่พอลำว่าลงเนี่ย ของเรานี้แหละ เราภาวนามีหลักมีเกณฑ์ ถ้าเป็นคนอื่นเวลาลง จะตกใจ นี่พอมันลงนะ มันวูบ วูบ มันเหมือนโคดหอนะ แต่มันโคดหอนแล้ว คงด้วย พอโคดหอนแล้วคงด้วย นี่สติเราพร้อมใช้ไหม เชิญครับ ไม่ใช่ตกใจนะ เชิญครับ ๆ มันคงจะลงไปถึงมาก ถึงฐานเลย กึก เนี่ย อัปนาสมาธิเป็นอย่างนี้ ดับหมด แต่รู้อยู่ ลึกแต่ไม่รู้ หลายชั่วโมงมาก ค่อย ๆ คลายออกมา เอ้อ.. หลวงปู่สอนจริงๆ ไว้ย แล้วทำได้จริงๆ อะ

ส่วนใหญ่ที่เราพูดนี้ ส่วนใหญ่เราพิสูจน์หมดแล้ว ปัญญาอบรมสมาธิเราก็กทำแล้ว ทำมาไล่เข้าไป ๆ จนมันปล่อยหมด แต่สติพร้อมนะพอพร้อมพอมันปล่อยเสร็จแล้ว เราจะออกไปใช้ปัญญา ใช้ปัญญาใคร่ครวญลงในชีวิตประจำวันนี้ นี่ตอนนั้นเราอดอาหาร เราจะผ่อนอาหาร แล้วมันไปติดอยู่ในป่า เราพูดให้ลูกศิษย์ฟังประจำ เราอยู่ในป่า ในป่าไม่มีอะไรมีแต่หัวกลอย เอาเนรนี่ไปขุดหัวกลอยมา แล้วก็เอามาแช่น้ำ พอตกเข้าขึ้นมาก็เอาหัวกลอยนี้มาชอยแล้วหนึ่ง นี่เสร็จแล้วนะเอาน้ำตาลโรย ๆ เท่านั้น พระฉันกันอย่างนั้น นี้อยู่ในป่าไม่มีอะไรจะกินใช้ไหม นี่พอมานะ หัวกลอยก็ตักหนึ่งอ้อมเพราะเราทำกันเอง เนรไปเก็บ เนรเก็บแล้วพระเป็นคนคอยบอกเพราะพระหิยาบของอะไรไม่ได้ มันเป็นอาหาร เนรเอามาแล้วก็แช่น้ำไว้ แล้วก็ชอย แช่น้ำไว้จนมันหมดพิษแล้วเอามานึ่ง เข้าขึ้นมานี้ก็หนึ่งอ้อม หนึ่งอ้อม เสร็จแล้วมันตกวงค์ที่ว่านี้ เราเคยนั่งพุทโธ ๆ ๆ

เนี่ย หายถึง ๓-๘ ชั่วโมง ที่แรกไม่รู้จะ คิดว่าตัวเองนั้นนั่งสมาธิเก่ง นั่งด้วยกันอย่างนี้ เรานั่งได้
 หหมดเหมือนกับคอมพิวเตอร์ ล็อกเวลาได้ เรากำหนดปั๊บ ปั๊บบายไปเลยจะเอาที่ชั่วโมงออกก็ได้
 กับไปพุทโธ ๆ ๆ แบบที่ว่าเมื่อกี้นี้มันต่างกัน พุทโธ ๆ ๆ เนี่ย มันรู้สึกตลอดเวลา มันรู้ตัวเอง
 ตลอดเวลา สติพร้อม พร้อมหมดสมาธิเนี่ย โอ้โฮ มันสติพร้อม แต่ไอ้ตัวที่เราเป็นเนี่ยนะ เราพูด
 ให้คนฟังประจำว่า บางทีเราหายที่ ๓-๘ ชั่วโมงนะ แล้ว ล็อกได้ บางทีเพราะเรามา นั่งร่วมกัน
 จนจะหมดเวลาใช้ไหม นั่ง ๒ ชั่วโมง นั่ง ๓ ชั่วโมง พุทโธ ๆ ๆ ปั๊บบายไปเลย พอได้เวลามัน
 สะดุ้งตื่น มันสะดุ้งตื่น อู๊ย กลับมาละ ไม่รู้ แล้วก็ชมว่าตัวเองนี้ดีมากเลย นี้อยู่วันหนึ่ง นั่ง
 ไปไหนน้ำลายไหล มันเปียก นั่งสมาธิพอเสร็จทำวัตรแล้ว เนี่ย เปียกนี่อะไรเนี่ย คม ไอ้นี้น้ำลาย
 มึง มึงนั่งหลับนี่หว่า ตอนนั้นอยู่ในป่านะ ความผิดอะไรเราจับได้ ถ้าใครมาบอกพูดผิดกฎเถียง
 ตายห่าเลย แต่เราจับได้ พอจับได้ เราก็พยายามจะแก้วัณค์ ตรีกก็ไม่หาย ไม่หาย อย่างไรก็ไม่
 หาย สุดท้ายเราจะผ่อนอาหาร ก็เลยเข้าไปกลอยนี้ไง เราตั้งใจว่าจะผ่อนอาหาร แต่เวลาเข้าขึ้นมา
 มันก็สติ ก็เราคนเมืองไม่เคยอยู่ป่า เราอยู่ป่าก็ฉันได้วันละแค่นี้ อีกอันนึงก็แค่กินกลอยนี้แค่รอง
 ท้อง แล้วตั้งใจจะผ่อนอาหาร เวลาจะดึก มันไม่ทันความรู้สึก มันก็ดึกเต็มที่แล้ว พอตกไปฉัน
 เสร็จไปเดินกลับกุฏิก็เสียใจทุกทีเลย ไหนว่าจะผ่อนอาหาร แล้วจะกลับจะไปนั่ง นั่งหลับอยู่แล้ว
 ละ แต่เรานึกไม่ทัน นี่ปัญญาอบรมสมาธิก็เดินจงกรม ไล่ไปเรื่อย ทำไมครูบาอาจารย์ท่านไม่คิด
 ในรสอาหาร ที่ว่ารสอาหารถ้าใครละรสอาหารได้คือมันจิตชัด ทำไมครูบาอาจารย์ท่านไม่คิดใน
 รสอาหาร ค่าตัวเองนะ มึงมันไม่ใช่ออย่างนั้น มึงมันเลวทรามอย่างนั้น ค่าตลอด ๓ วัน ๔ วัน พอ
 ๓-๔ วันนะ พอถึงเวลาปัญญา มันทันนะ ปัญญาอบรมสมาธิมันทัน มันจับจิตได้ ปัญญามันเกิด
 ครูบาอาจารย์ท่านไม่ใช่ตะเข้ รสคือรส รสเนี่ยนะเราเอามาผสมขนาดไหนมันก็มีรสอื่นตลอดไป
 รสคือรส แต่ท่านมีสติปัญญารู้เท่าทัน ในอุปาทานในรสนั้น มันซ้อกลายเนาะ เนียรูป รส กลิ่น
 เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร พอทันปั๊บนะ ต่อไปนี่กลอยมันมาอีกนะ ตอน
 เข้าขึ้นมา เราไปอยู่กันโน้นป่า มันอยู่กระต๊อบห้องหอนมันก็หาทำกันเอง พอกกลอยมันมานะ เห็น
 กลอยมามันพูดเลย กลอยนี้เราดักขึ้นเดียว ก็คือรสชาติของกลอยกะละมังนี้ จันเราก็ดักได้เฉพาะ..
 สติมันพร้อมหมด มันคุมได้ทุกอริยาบถ แต่ถ้าก่อนหน้านั้นมันคุมไม่ได้ ทั้งที่ตั้งใจ แต่คุมตัวเอง
 ไม่ได้ คุมตัวเองไม่ได้เห็นไหม ปุณฺณ กัลยาณปุณฺณ กัลยาณปุณฺณเนี่ย ทีนี้ สมาธิเนี่ย ปัญญา
 จะไล่เข้ามา จี๊เข้ามา สมาธิ เราจะคุมจิตได้ตลอดเวลาด้วยปัญญา เราคุมจิตมากเข้า ๆ มันเห็นตัว
 จิตละ เราบอกว่าจิตนี้ไม่มี จิตนี้ไม่มี เราเดินจงกรมอยู่นะ จิตนี้นะเวลาเราจับมันได้ชัด ๆ นะ มัน
 เหมือนมันเป็นนิมิตนะ เราจับได้แล้ว เป็นนิมิตว่า เป็นเหมือนผ้าแพรแต่มันเป็นแสง มันฟาดใส่
 หน้าปั๊บบ จันไปหาอาจารย์เลย ไหนว่าจิตเป็นนามธรรมไม่มี ใครบอกมึง โอ้ หายหลังลงมาเลย

เห็นไหม เวลาจับจิตได้ชัด ๆ เนี่ย จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นความคิด เห็นขั้นห้า ในตัวจิต มันเห็น พอจิตมันจับได้นะ พอจับได้ปัญญามันเกิดละ ปัญญาที่มันเกิดก่อนหน้านั้น มันเป็น ปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญามันคิดตรึกในธรรม ตรึกในธรรม พอมันจับขั้นห้า ขั้นห้า คือ เทคโนโลยี คือไอที ไอทีนี่มันจะมีข้อมูลของมัน มันอาศัยเทคโนโลยีไป ขั้นห้ามันเป็นอาการ ทางสื่อ แล้วขั้นห้าคิดอย่างไร สังขารมันปรุงเรื่องอะไร สัญญาจำเรื่องอะไร เห็นไหม ขั้นห้านี้ มันเป็นเทคโนโลยี มันเป็นไอทีใช่ไหม แต่โปรแกรม ความคิดเองคิดเรื่องอะไร แล้วตัณหามันอยู่ ไหน ตัณหาความทะยานอยากอยู่ไหน ใจตัวเรายู้อยู่ไหน ใ่อะไรอยู่ไหน ใ่อะไร โอ.. พอใ่อะไรนี้ปั๊บ เนี่ย วิปัสสนาเกิดตรงนี้ แต่ถ้าปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธิ แต่เวลาสมาธิเกิดแล้วมันจะเกิด ปัญญาอย่างไร จันปัญญาในการวิปัสสนา.. ล้อเล่นน่า ที่คุยกัน ล้อเล่น ของเล่น ๆ ไม่มีอยู่จริง

ถาม : จันผมเข้าใจอย่างนี้ถูกไหม คือ การพุทโธคือการตั้งใจคิด (หลวงพ่อบอก: ใช่) ปัญญาอบรมสมาธิก็คือการตั้งใจคิด (ใช่) แต่เป็นการคิดในเรื่องในข้ออะไรต่าง ๆ (ใช่) ซึ่งตรงนี้จะต่างกับการขาดสติซึ่งขาดสติเนี่ยมันจะนึกอะไรก็ไม่ออก

หลวงพ่อบอก : ใช่ การขาดสติ ก็คือถอนรากถอนโคนใจ เงินของเรา บัญชีของเรา เงินคนอื่น บัญชีคนอื่นเกี่ยวอะไรกับเรา

ถาม : ครับ

หลวงพ่อบอก : แล้วสติมันขาดไปแล้วเนี่ย ก็คนละบัญชีแล้ว แล้วมันจะต่อกันได้อย่างไร

ถาม : ตรงนี้เราจะโดนสอนมาอย่างนี้ด้วยเหมือนกันคือ การที่ตั้งใจไปคิด คือตั้งใจไปคิด เรื่องนี้จะเป็นการทำสติตัวปลอม

หลวงพ่อบอก : ตรงนี้ ๆ แหะละ เรามีอารมณ์มาก ตรงนี้คำเช็ดทุกวันเลย แล้วเขาไม่คิดอย่างนี้ แล้วบอกสติตัวจริงตัวปลอมนะ เรียบอกสติไม่มีจริงไม่มีปลอม สติเป็นสมมุติทั้งหมด มีแต่มีจนา หรือสัมมา โจรปล้นก็ใช้สตินะมีจนา โจรปล้นมันวางแผน โห..มันสติดีกว่าเราอีกนะ สติมันใช้ในทางมีจนาชีพ สติใช้ในทางสัมมาอาชีพะ สติปลอมหมด สติสมมุติทั้งหมด เราถึงจับประเด็นโลก ทัศนนะ เราถึงบอกว่า ถ้าเขาจับตรงนี้ปั๊บเขาจะไปใส่ชื่อใจ พอใส่ชื่อแล้วดูเทห์ ใจคนฟังแม่งไปหมดเลยนะ ตั้งใจ ถ้าไม่ตั้งใจ เมื่อวานเราพูดนะ เมื่อวานพระมาจากวัดเทพศิรินทร์ ทำดีเป็นกิเลสไหม ถ้ามันทำชั่วเป็นกิเลสหรือเปล่า เวลาทำดีเป็นกิเลสตรงไหน ทำดีเป็นมรรค นี่ก็เหมือนกัน ตั้งใจ จงใจ การตั้งใจเนี่ยเป็นตัวสติแล้ว สติคือความระลึก พอรระลึกขึ้นมาเนี่ยคือสติ

แล้วสติจะสืบทอด ระลึกขึ้นมาโอ้ โห สติพร้อมเลยนะ แล้วก็ลืมไป เห็นไหม ขาดช่วง การตั้งใจ การจงใจนี่คือตั้งสตินะโว้ย

ถาม : ตรงนี้เรา ผมเข้าใจว่าคำว่าสติมันกว้าง อย่างสติที่หลวงพ่อบอก..... เทศน์มันจะเป็น สภาวะสติระลึกกายรู้ใจ สติต้องตั้งอย่างจับรลอย่างนี้มันก็เป็นสติใช่ไหม ไม่ใช่ระลึกกายรู้ใจ คือไม่ใช่สิ่งที่หลวงพ่อบอก..... เทศน์เนี่ย บางทีมันจะเข้าใจเคลื่อนกัน

หลวงพ่อบอก : ไม่เคลื่อนหรอก ไม่เคลื่อนเพราะอะไรรู้ไหม ถ้าเคลื่อน มันไ้ตรงที่ว่า ตั้งใจไม่ ตั้งใจ เพราะการตั้งใจนั้นะ มันเป็นหัวใจเลย แล้วบอกห้ามตั้งใจห้ามจงใจ แล้วถึงเวลานะมันจะ ลงเอง ถึงเวลาจิตไปเรื่อย ๆ ถึงสมาธิแล้ว มันจะผลุบลงไปเอง ก็คือ ไม่เคยมีสมาธิ ถึงไม่รู้ ว่าสมาธิมันลงอย่างไร แม้แต่การอธิบายเรื่องจิตมันลงสมาธิเนี่ย ยังอธิบายไม่ได้ คนเป็นนะ อธิบายนะ ของพื้นๆ เอ็งพูดไม่ได้หรือวะ

ถาม : หลวงพ่อบอก..... ก็เคยเทศน์เรื่องสมาธิ ก็เทศน์เหมือนหลวงพ่อบอกสงบเลย เข้าฌาน ๑ ฌาน ๒-๓-๔ ท่านก็เทศน์เหมือนกันเรื่องสมาธิ แต่ว่าท่านจะเทศน์ปานกลาง

หลวงพ่อบอก : แล้ว.. พูดอย่างนี้ขึ้นมานะ ถ้าเขาพูดอย่างนี้จริง ถ้าเขารู้ได้จริงนะ เวลาคนกำหนด พุทโธ ๆ มา แล้วได้ฌาน ๒ เห็นไหม เพราะเราคิดว่า ที่เราพูดไปในเว็บไซต์เราเห็นไหม เนี่ย คนนี้ได้ฌาน ๒ เวลาใครพุทโธมานะ ท่านจะบอก ท่านจะบอกคนนี้ได้ฌาน ๒ คนๆนี้พุทโธมา เนี่ยได้ฌาน ๒ จะตัวแข็ง เขาพูดได้เลยนะ แล้วฌาน ๒นี้ไม่ใช่ ต้องกลับมาดูจิต เราจะเอาข้อมูล มาแย้งตรงนี้ไง มาแย้งที่ว่าเวลาเทศน์ ฌาน ๑ ฌาน ๒ ฌาน ๓ ฌาน ๔ เนี่ย ถ้าคนรู้จัก ฌาน ๑ ฌาน ๒ ฌาน ๓ ฌาน ๔ เนี่ย ฌาน ๒ มันจะเป็นผลอย่างไรวะ

ถาม : ท่านบอกถึงตัวแข็งเลยหรือ

หลวงพ่อบอก : มี มี

ถาม : ท่านบอกแต่ว่าผู้รู้จะเด่นดวง แล้วก็วิตก วิจารณ์ หายไปหมด แล้วพุทโธจะหาย

หลวงพ่อบอก : อะไร ๆ ฌานไหน

ถาม : ฌาน ๒

หลวงพ่อบอก : ฌาน ๒ เนี่ย ผู้รู้จะเด่นดวง ว่าไป..

ถาม : ผู้รู้เด่นดวงแล้วก็ คำบริกรรมจะหายไป

หลวงพ่ : ว่าไป..

ถาม : แค่นี้แหละ

หลวงพ่ : อ่า โธ่.. นี่ก็ผิด!!!

ถาม : แล้วอย่างไรถูกต้องครับ

หลวงพ่ : ถ้าผู้รู้เด่นดวง จิต.. เอกัคคตารมณ์ จิตตั้งมั่นนะมันฉาน ๔

ถาม : เอกัคคตารมณ์มัน.. มันก็มีแล้วนี่ครับ มันเป็นองค์หนึ่งของฉาน

หลวงพ่ : เอ้าว่าไป

ถาม : ก็ เอกัคคตารมณ์ แล้วก็วิตก วิจารณ์

หลวงพ่ : ไม่มี.. วิตก วิจารณ์ ปีติ สุข เอกัคคตารมณ์ วิตก วิจารณ์ ปีติ สุข เอกัคคตารมณ์
กลับไปเปิด..

ถาม : ใช่.. ก็ตามหลวงพ่พูดนั่นแหละครับ

หลวงพ่ : เอ้า.. แล้ว เอกัคคตารมณ์มันอยู่ตรงไหน วิตก วิจารณ์ เอกัคคตารมณ์มันอยู่ตรงไหน

ถาม : ก็อยู่ในฉาน ๑ ฉาน ๑ ก็มีเอกัคคตารมณ์แล้ว

หลวงพ่ : มันไม่...วิตกวิจารณ์เนี่ย วิตกคือนึกขึ้น วิจารณ์คือนึกพุทโธ พุทโธนี่คือวิจารณ์

ถาม : ครับ

หลวงพ่ : พอวิตก วิจารณ์ เกิดปีติ ถ้ามันลงจริงนะ มันจะเกิดปีติ เป็นตัวพองตัวรู้อะไรต่างๆ
เกิดปีติ ปีตินี้รู้ถึงวาระจิตคนได้เลย ปีตินี้กว้างขวางมาก จิตเกิดปีติ จนเกิดสุข เกิดสุข เกิด
เอกัคคตารมณ์ จิตเป็นหนึ่ง จิตตั้งมั่น จิตไม่รับรู้ถึงภายนอกเลย เอกัคคตารมณ์อยู่ไหน

ถาม : อืม.. ไม่ใช่ก็เป็นฉาน ๔ ถึงจะไม่รับรู้ละ แต่ว่าถ้าเป็นฉานอื่นๆ มันยังรับรู้อยู่

หลวงพ่ : รับรู้ ใช่...รับรู้ ก็นี่ไงก็ถึงบอกว่า วิตก วิจาร ปิติ สุข เอกัคคตารมณ์ ถ้ามันเป็นฉาน ๔ มันถึงเป็นอย่างนั้นใช่ไหม

ถาม : เป็นฉาน ๔ ก็เหลือแต่ เอกัคคตารมณ์

หลวงพ่ : ใช่ !

ถาม : อ่าครับ แต่ถ้าเป็นฉาน ๑ มันก็ยังมีองค์ฉานครบอยู่หรืออะ ยังมีวิตก วิจารอยู่

หลวงพ่ : ใช่ ! มีวิตกวิจารอยู่แล้วมันจะเด่นดวงได้อย่างไร

ถาม : ถ้าเป็นฉาน ๒ วิตกวิจารไม่อยู่แล้ว เค้นดวง

หลวงพ่ : ปิติ ถ้าวิตก วิจาร ลงก็เกิดปิติ

ถาม : ก็เหลือเอกัคคตารมณ์ด้วย

หลวงพ่ : แล้วเด่นดวงตรงไหน แล้วเด่นดวงอย่างไร

ถาม : ก็คือมัน.. จิตมัน..รู้อยู่ขณะละ

หลวงพ่ : เราจะบอกว่า เนียที่เราไม่อยากจะพูดว่าอึดเทพ หึหึ ถ้าไม่อึดเทพหนักกว่านี้นะ

ถาม : (หัวเราะ) เอาหนักๆ เลยก็ได้ครับหลวงพ่ เอาหนักๆเลย

หลวงพ่ : ถ้าไม่อึดเทพนะ เอาตายเลยเนีย

ถาม : (หัวเราะ) ผมขอหนักๆเลยแล้วกัน เอาแบบว่า แบบว่าให้เต็มทีเลย

หลวงพ่ : เพราะอย่างเงี้ยมัน.. เนีย พุดออกมาเนี้ยมันเป็นการแสดงออกถึงวุฒิภาวะเลยที่ไม่ใช่ทั้งนั้นนะ พอถึงว่า พอวิตกวิจาร เราเกิดจิตเด่นดวง เค้นดวงอย่างไร แล้วเวลาเราจับนะ ที่ว่าอย่างสมมุติเราอ่านหนังสือนี้แหละ เขาบอกว่าพอได้ฉาน ๒ เนี่ยอย่างนี้เป็นฉาน ๒ ใครพอ

ได้ฉาน ๒ ฉาน ๒ นี่ผิดหมดใจ เขาถึงกลับมาดูจิตใจ พอเขากลับมาดูจิตให้เกิดปัญญา เพราะตรงนั้นมันจะลงใจ แล้วนี่พอ วิตก วิจาร ปีติ สุข เอกัคคตารมณ์ เอกัคคตารมณ์นะ โอ้อโฮ นั่นนะ ลงฉาน ๔ นี่ถ้าลงฉาน ๔ ย้อนกลับมาละ...

ถาม : แล้วถ้าอย่างนี้ก็ไม่ตรงกับอภิธรรมสิครับ

หลวงพ่ : ไหน อภิธรรมว่าไง

ถาม : อภิธรรมว่า เอกัคคตารมณ์อยู่ในฉาน ๑ ด้วย

หลวงพ่ : คำว่าอยู่ในฉาน ๑ โอ้อฉาน ๑ โอ้อๆ... ไม่ตรงกับอภิธรรม อภิธรรมส่วนอภิธรรม อยู่พวกอภิธรรมนะ แต่เราปฏิบัติของที่พูดเมื่อกี้เนี่ยะบอกว่า พระพุทธเจ้าบอกว่า ความรู้อันนี้ เรา เติบโตเอาไว้มาก่อน นี่เพราะว่าเราไปเอาอภิธรรมเป็นตัวตั้ง นะเอาอภิธรรมเป็นตัวตั้ง เดียว..

ถาม : เราทิ้งอภิธรรมไม่ได้ นะครับท่าน

หลวงพ่ : เดียวก่อน เดียวก่อน จะกินข้าวนะ เราจะลุกไปดักข้าว หรือไม่ลุกไปดักข้าว

ถาม : ต้องลุกไปดักข้าว

หลวงพ่ : หึหึ ต้องลุกไปดักข้าว เนี่ยอภิธรรมวางไว้มาก่อน ลุกไปดักข้าวก่อน คือเราต้องได้ ประสบมาก่อน เราถึงจะรู้ อภิธรรมนะ เพราะเราพูดนะเรื่องอภิธรรมตอนนี้จะย้อนกลับมาที่ วิทยาศาสตร์ เวลาเราบอกว่า วิทยาศาสตร์ถูกฉุดฉิบหายเลย แต่กูเทศน์ธรรมะ กูเทศน์ วิทยาศาสตร์ เวลาพูดยุคนี้พูดวิทยาศาสตร์นี้แหละ แต่วิทยาศาสตร์ถูกฉุดฉิบหายเลย เพราะ วิทยาศาสตร์เนี่ยเป็นกรอบตายตัว เราจะย้อนกลับไปท้อภิธรรมนี้ไง

วิทยาศาสตร์เป็นกรอบตายตัว นี่กรอบตายตัวอันนี้ มันอธิบายถึงความสุขความทุกข์ที่เรา ไม่ได้ทั้งหมดหรอก เวลาความสุขความทุกข์ ความรู้สึกของเราเนี่ยมันเหนือการจินตนาการที่เรา พุดออกมาทางวิทยาศาสตร์ได้ อันนี้อภิธรรมนะ มันก็เหมือนวิทยาศาสตร์ มันเป็นกรอบอันหนึ่ง ถ้าเราบอกอภิธรรมเป็นกรอบอันนี้ เราต้องทำตามกรอบอันนี้หมด มันเหมือนกับ.. มันคิดใน กรอบ เห็นไหม การคิดนอกกรอบ คิดแบบกิเลสหรือ มันก็ไม่ใช่อีกนะ

การคิดนอกกรอบเวลากิเลสมันขึ้นมา เราจะใช้ปัญญาของเราขึ้นไป แล้วพอเราทำไปเห็นจริง รู้จริงขึ้นมาจริงนะ เราย้อนกลับมาละ อภิธรรมนะ อู้หู...ทำไมมันชัดเจนอย่างนี้ ทำไมมันชัดเจนอย่างนี้ แต่ตอนนี้ยึดอภิธรรมก่อน ยึดในกรอบก่อนไง ที่หลวงปู่มันพูดไว้ที่แรก หลวงปู่มันบอกว่า ถ้าเราเอาธรรมะพระพุทธเจ้ามาแล้วปฏิบัติพร้อมกัน มันจะเตะ มันจะถีบกัน นี่เห็นไหม ก็อันนี้แหละ ใหม่ๆลูกศิษย์มานะ เนี่ย วิตก วิจาร ปีติ สุข เอกัคคตารมณ์ ผมได้ขึ้นไหน มีงได้ขึ้นบ้า มึงกำลังจะบ้า

ถาม : อู้... แต่ว่า ฌาน ๑ มันไม่ใช่ง่ายๆ คือผมก็ไม่.. ผมก็เข้าใจนะว่ามัน...

หลวงปู่ : นั่นแหละ พอไม่ใช่ง่ายๆ ถ้าพูดถึงปั๊บ เรื่องฌานเนี่ยนะ ไอ้ฌานพูดว่ามันเป็นองค์ของฌานมันพูดกันได้ไง นี่เรื่องของสมาธิ ขณิกสมาธิ อุปจาระสมาธิเนี่ย เรื่องของฌานกับสมาธิเนี่ยแตกต่างกันนะ เพราะ ฌาน ๑ ฌาน ๒ ฌาน ๓ ฌาน ๔ จะขึ้นไปเพื่อ...ฌานต่อไป ถ้าอุปปนาสมาธิเนี่ยมันเข้าไปถึง.. ที่หลวงปู่มันบอกว่า อวิชชาเกิดจากอะไร เกิดจากฐิติจิต อวิชชาเกิดจากฐิติจิต ฐิติจิตคืออะไร นี่พอเราเข้าไปเห็นจริงรู้จริง นี่อภิธรรมเนี่ย อภิธรรมเราไม่เคยคัดค้าน อภิธรรมนะ เราไม่คัดค้าน อภิธรรมเนี่ยถ้าเอามาใช้เป็นประโยชน์ เอามาใช้เป็นประโยชน์ หมายถึงว่า เราทำของเราไป อย่าฟัง... จะถอยรถเบนซ์ เราจะเอาเงินที่ไหน อันนี้เห็นรถเบนซ์แล้วนะ โห ภูจะเอารถเบนซ์นะ แต่กูไม่ได้หาตังค์ นี่เราจะบอก โดยกรอบ โดยกรอบจะทำให้เราเดินไปแล้ว มันจะไม่ได้ผลอย่างนั้น จะไม่ได้ผลอย่างนั้น ถ้านั้นเวลาเราดูตรงนี้ไง ที่ว่าตั้งใจ เราจะย้อนกลับมาที่ว่าตั้งใจจริงใจ การตั้งใจจริงใจเนี่ยมันต้องทำ แล้วลงสมาธิเนี่ยเรารู้ของเรา แต่เขาเอามาให้เราดูบ่อย ไอ้เรื่องที่ว่า ถ้าตั้งใจแล้วผิดหมด แล้วจะลงสมาธิลงอย่างไร ลงยังนั่นผิดแล้วที่ว่า จิตเด่นดวง จิตเด่นดวงเนี่ย ถ้าจิตเด่นดวงมันเด่นดวงอย่างไร คนถ้าได้จิตเด่นดวงรู้จักสมาธินะ ไม่พูดอย่างนี้ได้ขาด

อย่างเช่นเรานี้ละ เราพูดบ่อยไหม ที่เราพูด ไอ้พระโง่งนะ พระโง่งเราบอกเลย นมมะผสมเมลามินจะให้ใครกิน เนี่ยคำสอนเนี่ยละ ถ้าเรารู้จริงนี่นะ รู้จริงหมายถึงว่ารู้จริงว่าจะลงสมาธิอย่างไร แล้วสมาธิควรรักษาอย่างไร ลองย้อนกลับมาดูพระป่าเราสิ ทำไมมีข้อวัตรละ ทำไมฝึกสติละ ทำไมเราพร้อมตลอดเวลาละ ก็เพื่อผลตรงนั้น แต่ถ้าเราไม่รู้จักเลย เราไม่รู้จักว่าเหตุที่จะให้เข้าไป สิ่งแวดล้อมที่จะเข้าไปให้จิตลงสมาธิได้อย่างไร อะไรก็ได้ สบายๆ สบาย สบายที่

เขาทำกันอย่างนี้นี่นะ เราคิดของเรา เรารู้สึกของเราว่าเหมือนกับว่า สอนให้สังคมไทยนะเป็นคนอ่อนแอ ให้สังคมไทยอ่อนแอ ให้คนฝึกปฏิบัติเนี่ยนะ อ่อนแอไปเรื่อยๆ คนเราถ้าเข้มแข็งนะ มีความสนใจมีความเข้มแข็งนะ จะทำให้คนนั้นประสบความสำเร็จ แต่ถ้าพูดให้อ่อนแอ แล้วอ่อนแอเนะ ผลของการปฏิบัติเนี่ยวัดผลด้วยการให้ค่า มันไม่ได้วัดผลจากคนที่เป็นอย่างนั้น

การประพาศปฏิบัติเนี่ยะปัจเจกตั้ง อาจารย์นะพูดอย่างไรมันจะลูกศิษย์ปฏิบัติตาม เดี่ยวลูกศิษย์มันจะมาชี้หน้าเลยว่า อาจารย์สอนผมผิดๆ คือจิตมันทันกันได้ ฉะนั้นถ้าอาจารย์สอนผิดนะ ลูกศิษย์มันจะมาชี้หน้าอาจารย์มันเลย ถ้ามันเป็นอย่างนี้.. วัดผลไง วัดผลจากใจผู้ปฏิบัติ

ถาม : อันนี้คือเราโดนแย้งมา มันเหมือนกับว่า พวกนักวิทยาศาสตร์ พวกคนเก่งๆเนี่ยมันคิดทั้งวัน มันตั้งใจคิด มันคิดหนักกว่าเราอีก ไม่เห็นมันบรรลุละเลย

หลวงพ่ : โลภภัยปัญญา! มันคิดของมัน เขามาพูดถึงสุดมยปัญญา จินตามยปัญญา ภาวนามยปัญญา พวกจินตนาการ เห็นไหม ไอส์ไตน์บอก จินตนาการสำคัญกว่าความรู้ไอส์ไตน์นะ มีความรู้ด้วยต้องมีจินตนาการด้วยใช่ไหม เพราะจินตนาการจะทำให้เราเกิด..ขึ้นไป เพราะจินตนาการไม่ใช่ความจริง แต่มันก็เป็นจินตนาการ ที่นี้มันคิด วิทยาศาสตร์คิดอย่างไร วิทยาศาสตร์คิดอย่างไร เขาไม่สำเร็จ ไม่สำเร็จเพราะเขาไม่ได้คิดเรื่องธรรมชาติ เขาไม่ได้คิดจากจิตவே เขาคิดเพื่อผลงานของเขาเว้ย คือเขาคิดเป็นวิชาชีพ อาชีพของเขา

หมอผ่าตัดทั้งวันเลย หมอเนี่ยผ่าตัด ศัลยกรรมเนี่ยมันหน้าที่ผ่าตัดนะ ส่งเข้ามา ผ่าทุกวันเลยเห็นกายใหม่ ไม่เห็นเว้ย เพราะมันเห็นด้วยตาเนื้อ ผ่าตัดนะไอ้โฮ เรียบร้อยเลย แต่มันเห็นเป็นวิชาชีพของเขาพุทโธ พุทโธ พุทโธ จิตมันสงบเข้าไปนะ พอจิตเห็นกายเนี่ย มันไม่เห็นอย่างนั้นหรอก มันไม่ได้เห็นที่ตา มันเห็นที่จิตเว้ย พอจิตเห็นเป็นอะไร เพราะจิตเนี่ยโดยสามัญสำนึกนะ อะไรๆก็เป็นของเราทั้งนั้นนะ เพราะเราเกิดมาโดยเวรโดยกรรม มันเป็นเรื่องทั้งหมดนะ แต่พอจิตมันสงบมันไปเห็นกายเข้านะ เห็นกายเข้ามันสั้นไหวชั่วหัวใจเลย นั่นเห็นกาย

ย้อนมาที่วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์เขาคิดเรื่องวิชาชีพ ต้องคิดตรึงนี้สิ เป้าหมายนะ เป้าหมายมันแตกต่าง เป้าหมายมันไปอีกอย่างหนึ่ง เป้าหมายเราเนี่ยทวนกระแสกลับ เป้าหมายเขานะผลงาน

ถาม : ถ้าอย่างนี้การตรึงข้อธรรมหรือการใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เราก็ควรที่จะมีความรู้ในทางธรรมะไว้ในส่วนหนึ่ง

หลวงพ่ : ไม่ ตรีกไปเนี่ยนะ เวลามันหยุดนะ เราช็อกเลย นั่นแหละส่วนธรรมะนะ มันเดือนเราไปตลอด มันจะหนุนเราขึ้นไปเรื่อยๆ ประสบการณ์มันจะบอกเราไปเรื่อย นี่ภาวนาเขาเป็นกันอย่างนี้

พอมันหยุดเราก็รู้ว่าหยุด พอมันคิดเราก็รู้ว่าคิด แล้วพอมันชำนาญขึ้น ดีขึ้นปีบมันจะควบคุมได้ หักขั้บรณะ เด็กขั้บรถใหม่ๆมันขั้บรถแหลกหมดเลย คนชำนาญแล้ว โอ้โฮ หมุนตัวๆเลย จิตที่ควบคุมได้ดูแลได้ เดียวมันพัฒนาของมันไป ไอ้คิดอย่างนั้นนะ มันเอามาเทียบ ไอ้เทียบแบบนี้เนี่ย มันเทียบแบบเอาสี่ข้างเข้าดู มันเทียบด้วยกิเลสเห็นไหม

เราวัดคะ ไคร่มาวัด โอ้ย ไอ้พวกไปวัดนะ ไอ้พวกมีปัญหา ไอ้พวกไปวัดเนียไอ้โรคจิตสู้ๆไม่ได้อยู่บ้าน นี่ นักวิทยาศาสตร์มันคิดอย่างนี้ไง แล้วจะฟังมันไหมล่ะ บางอย่างเราฟังเขาไม่ได้ เราต้องดูฐานความคิดมันมาจากไหน ถ้าฐานความคิดมันมาจากกิเลสมันมาจากการทำลายจะฟังเขาหรือ พระพุทธเจ้าบอกเลย โลกนี้คนโง่มากกว่าคนฉลาดมาก ถ้ามันจะเอาความคิด เอาข้อมูลทั้งหมดแล้วมาบอกเป็นธรรมะๆ ถ้ามันพูดอย่างนั้นมา สวนเลย เราสวนเลย

ถาม : ที่นี้เขาก็มีกลับมาอีกเหมือนกัน เขาว่า สพุเพ ฐมฺมา อนตฺตา เขาสวนมาว่า จิตเป็นอนัตตา ถ้าควบคุมจิตได้ ก็จะได้เห็นจิตเป็นอิตฺตลลิต ทำให้เกิดความเห็นผิด

หลวงพ่ : ไม่.. สพุเพ ฐมฺมา อนตฺตา คือสภาวะธรรม สพุเพ ฐมฺมา อนตฺตา เนี่ยคือสภาวะธรรม สพุเพ ฐมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตาทั้งหมด แล้วธรรมทั้งหลายเกิดจากอะไร ธรรมทั้งหลายอยู่ในพระไตรปิฎกใช้ไหม ไอนั้นมันเป็นกระดากเปื้อนหมึกเว้ย ธรรมทั้งหลายสภาวะธรรม แล้วสภาวะธรรมมันเกิดบนอะไร ถ้าพูดถึง สพุเพ ฐมฺมา อนตฺตา ถ้าควบคุมได้มันจะเป็นอิตฺตา มันจะเป็นอิตฺตาหรือไม่อิตฺตานี้ย ถึงว่าจิตของเราเนี่ยเขาว่าเป็นอิตฺตา เป็นอิตฺตา ไม่เป็นทั้งนั้น

จิตนะมันไม่เคยตาย มันอยู่ของมันสภาวะแบบนั้น ไม่เป็นอิตฺตา และไม่เป็นอนัตตาด้วยมันเป็นไปโดยแรงกรรม มันเป็นไปตามแรงกรรม เวลากรรมมันหนักขึ้นมา มันมีความเห็นของมันไปอย่างหนึ่ง เวลาถ้าเวลาคนมา.. พระพุทธเจ้าเคยตกรอกเวจิ พระอานนท์เคยเป็นผู้หญิงมาก่อน แล้วพระอานนท์มาเป็นผู้ชาย เห็นไหม โดยแรงกรรม แรงกรรมมันหมุน มันเหวี่ยงไป ถ้าพูดถึงเราไปเกิดในชาติไหนที่ว่ากรรมมัน ที่มันเกิดฐานะที่มันตกต่ำ มันก็มีความคิดของมันอย่างนั้น แต่เวลามันไปเกิดอีกวาระหนึ่งเพราะมันหมดกรรมนั้น มันเกิดอีกวาระหนึ่งเห็นไหม

จะบอกว่า ถ้ามันเป็นอัตร เราเห็นว่า เราควบคุมได้จะเป็นอัตร สมานีเย สมานีคือ สมานี มันก็ไม้อัตร เพราะถ้าสมานีเป็นอัตร ภูชอบจับหายเลยสมานีภูไม่เลื่อมเนี่ย ถ้าภูควบคุม จิตได้ จิตภูเป็นอัตร มันไม่มีหอรอก มันเป็นการเอาสี่ข้างเข้าภู แล้วเอาสี่ข้างเข้าภูแล้วทำไมภูต้อง ไปอยู่กับมัน ภูใช้ปากพูดได้ ภูใช้ปากพูดโวย คำพูดอย่างเนี่ยมันคำพูดตะแบง นี่คำพูดตะแบงเนี่ย เรามีเหตุผลอะไรไปได้แย้งเขา สัพเพ ธมมา อนตตา แล้ว อัตรเนี่ยมันมาจากไหน อนัตตามัน มาจากไหน

แล้วจิตคืออะไร จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่มองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้เป็นผู้ ส่องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส แม้แต่จิตที่เป็นอัตร อัตรเนี่ย อัตรามันเป็นสมานีมาก็ เพื่อให้มีความสงบ ให้มีกำลังของมัน เพื่อออกไปทำงานเพื่อหาผลประโยชน์ของมัน หา ผลประโยชน์เพื่ออะไร เพื่อหาความสะอาดบริสุทธิ์ของมัน มันต้องมี... ระหว่างที่เราพัฒนา ระหว่างที่จะเปลี่ยนแปลง อย่างที่ว่า ถ้าอภิธรรมอย่างนั้นๆ อู๋..ภูไม่กล้าทำอะไรเลย ภูเจอแต่ กรรม ภูบอก มันจะบ้าอะไร ทำทุกอย่าง ผิดถูกรู้กันเอง!

ถ้าอภิธรรมเป็นตัวตั้งนะ เพราะพวกอภิธรรมเขาจะบอกนะ ว่าอยากไม่ได้ อยากแล้วมันจะเป็นกิเลส ถ้าทำอะไรด้วยความอยาก พวกนี้เป็นคน.. จิตได้สำนึกของคนมีกิเลสหมด นี่ความอยาก ค้นหาความทะยานอยากเนี่ย คืออยากได้ผล อยากอันนั้นมันผิด แต่เมื่อจิตได้สำนึกความอยากอย่างเนี่ย มันเป็นมรรค มรรคหมายถึงอะไร มรรคหมายถึงเราอยากพ้นจากทุกข์ อย่าคิดถึง จะพ้นจากทุกข์นะ ปฏิบัติอย่าคิดถึงสมานีนะ อย่าคิดอะไรนะ ไม่ให้มีอะไรเลย

มันเหมือนกับนะ เราทำงาน เราปฏิเสธเงินเดือนให้คนอื่นเลย ภูไม่เอาเงินเดือน มันไม่มี ผลตอบแทน อย่างนี้มันสักแต่ว่า มันไม่มีผลตอบแทน แต่ถ้าเราทำนะ สุขก็รู้ ทุกข์ก็รู้ ดีก็รู้ ชั่วก็รู้ เนี่ยมันมีผลตอบแทน นี่พอมีผลตอบแทน ถ้าอภิธรรมบอกเป็นความอยากแล้ว ไม่ใช่ มันเป็น มรรค อาศัยความดีนี้ขับเคลื่อนไป แล้วผิดถูกนะ พอเราผ่านเข้าไปแล้วนะ เราจะรู้เลย อย่าง เทคนิคการทำงาน โดยกฎกระทรวงต่างๆนี้มันทำอะไรไม่ได้เลยละ คนทำงานเนี่ย มันมีเทคนิค ของมัน มีวิธีการทำงาน ทำงานให้จบได้เหมือนกัน

นี่ปฏิบัติเนี่ยอภิธรรมเนี่ยมันก็เหมือนกตึกา แล้วเราเนี่ยเกร็งไปหมดเลย เหมือนคนทำงาน ไม่เป็นวะ กว่าจะผ่านไปแต่ละโต๊ะ โอ๊ย.. กว่าจะได้เซ็นต์ แต่ถ้ามันเซ็นต์ถูกต้อง มันไปตาม กำหนดของมัน มันไปได้ จิตมันจะพัฒนาไปอย่างนั้น เราถึงว่า โดยกรอบเนี่ยะ วิทยาศาสตร์แล้ว ปฏิบัติยากมาก

นี่สพเพ ธมฺมา อนตฺตา ถ้าเราคิดว่ามันเป็นอัตตา สมาธิเนี่ยมัน.. ไม่อยากจะพูดว่าคำว่า อัตตา สมาธิคือจิตตั้งมั่น แต่มันตั้งมั่นไม่ได้หรอก แล้วสมาธิเนี่ย ธรรมชาติของมนุษย์มีสมาธิอยู่ แล้วคือสมาธิของปุถุชน เราไม่มีสมาธิ เราไม่มีสติเราก็คือคนบ้านะ แต่เรามีอยู่แล้วแต่มันไม่พอ แล้วเวลามีสติ สมาธิขึ้นมาแล้ว เป็น โสคาปัตติมรรค สกิทากามรรค อนาคามรรค อรหัตตมรรค สมาธิเนี่ยคนละชั้นเลย ถ้าไม่คนละชั้น ทำไมมีมหาสติ มหาปัญญา ทำไมมีสติ มีมหาสติ เดี่ยว พอพัฒนาขึ้นไปแล้วจะเห็นความแตกต่างอีกเยอะแยะเลย อันนี้แค่พื้นฐาน นี่หญาปากคอก แล้ว หญาปากคอกแล้วสร้างประเด็นมาเถียงกันนะ ยังไม่ได้ปฏิบัติเลย ยังไม่ได้จุ่มเข้าไปเลยนะ กูยังปวดหัวนิบหาย

เพียงแค่เราพูดออกมาเพื่อจะมาล้างสมองพวกนี้เท่านั้นเอง

ถาม : มีประเด็นของโอฆปรณสูตรด้วยครับที่ว่า เทวดามาถามพระพุทธเจ้า แล้ว พระพุทธเจ้าบอกว่าไม่พักและไม่เพียร เขาก็เลยไปตีความหมายว่าไม่เพียร คือการดูเฉยๆ ไม่ทำอะไร คือการที่ดูอยู่เฉยๆคือการที่เราเป็นกลาง ถ้าหากเราเอียงไปด้านหนึ่ง ก็เหมือนกับเราจะไม่ได้เป็นกลางนะครับ

หลวงพ่ : เพราะเขามีความคิดอย่างนี้นะ มันก็มาจากตรงนี้ มาจากนิพพานมีอยู่แล้ว ประเด็นนี้เราก็จับอยู่ ก็นิพพานมีอยู่แล้ว จิตมีนิพพานอยู่แล้ว เราถึงบอกว่าถ้าจิตมีนิพพานมีอยู่แล้ว กายก็ต้องมีนิพพานด้วย เพราะกาย เวทนา จิต ธรรม เพราะเขามีแนวคิดอย่างนี้ คือนิพพานมีอยู่แล้ว ก็เหมือนกับว่าเราเอานิพพานไปซ่อนไว้ แล้วเราจะไปหานิพพาน ถ้าดูเฉยๆจะต้องไปเจอแน่นอน แต่ความจริงมันไม่ใช่ เพราะเขามีแนวคิดอย่างนี้

ประสาเราว่า เขาปฏิบัติมาอย่างนี้ พอเขาปฏิบัติมาอย่างนี้ เขาตั้งใจทักอย่างนี้ แล้วเขาตอบ โจทก์ของเขาอย่างนี้ แล้วเขาถือว่านี้คือนิพพาน ที่นี้นิพพานปั๊บ เขาเลยต้องหา หาเหตุหาผลมา รองรับความคิดนี้ ถึงบอกเทวดามาถามถึงบอกว่า เราไม่เร่งเราไม่เพียร ก็เทวดามาถาม พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์แล้ว ถามว่าพระพุทธเจ้าอยู่ด้วยอะไร แต่ไม่ถามว่า พระพุทธเจ้าเป็นพระพุทธเจ้าเพราะอะไร

ถาม : คือไม่พักไม่เพียรถึงข้ามโอฆะ ไอ้ตอนยังไม่ข้ามยังไม่บรรลุนะครับ ไม่พักไม่เพียร ถึงข้าม ตรงนี้ก็ยังไม่... ตามพระสูตรนะครับ

หลวงพ่ : ไม่พักไม่เพียรถึงข้ามโอชะ ไม่พักไม่เพียร ไม่พักไม่เพียรมันมีเทคนิค ถ้าคนภาวนาจะรู้ ถึงที่สุดนะ ถ้าพูดถึงเทวดา ถ้าเทวดาอย่างนี้.. เราจะพูดบ่อยมากกว่า เวลาพระพุทธรเจ้าพูด เทศน์ใคร สอนใคร ถ้าไม่พักไม่เพียรนะ หลวงตาท่านเทศน์ของท่านอยู่ เวลาที่มีพวกมหาพวก ๘ ประโยคไปตามท่านว่าสิ้นสุดกระบวนการอย่างไร

ท่านบอกเลยนะ เวลาละเข้ามาเป็นชั้นเป็นตอน ละสักกายทิฎฐิ เป็นโสคาบัน ละอุปาทานเข้ามา ละกามราคะเข้ามา จิตมันจะเป็นจิตเดิมแท้ของมัน ถ้าบอกจิตเป็นเดิมแท้ของมัน จิตนี้เห็นไหม จิตจะเป็นมรรยัสถ์ ถ้าจิตไม่มรรยัสถ์ไม่เป็นกลาง ที่ว่าไม่พักไม่เพียรนะ ไม่พักไม่เพียรนะ จิตจะเป็นกลาง พอจิตเป็นกลาง เห็นไหม จิตเป็นมรรยัสถ์ พอจิตเป็นมรรยัสถ์ แล้วจิตนี้จะทำลายตัวจิตลง จิตนี้จะทำลายตัวจิต หลวงตาเทศน์ไว้ จิตนี้เป็นมรรยัสถ์ เขาจะถามว่า จะเป็นพระอรหันต์อย่างไร

ถ้าจิตนี้มันทำลายๆ จิตเป็นมรรยัสถ์แล้วทำลายตัวมันลง เราถึงบอกพระอรหันต์ไม่มีจิต มีจิตคือมีภพ จิตคือภพ ที่นี้พอมายทำลายตัวนี้ลง เห็นไหม ไม่พักไม่เพียร ไม่พักไม่เพียรนะ เพราะธรรมะมีหยาบมีละเอียด ฉะนั้นถ้าพูดถึงเทวดา เทวดาฟังเทศน์พระพุทธรเจ้า เป็นพระอรหันต์เยอะเยอะไปหมด ถ้าเทวดาเนียพระพุทธรเจ้าบอกว่าเทวดาเนียอยู่ชั้นไหน

ถาม : ในพระสูตรนั้นรู้สึกว่ เทวดานึกว่าตัวเองเป็นโสคาบัน แต่ว่า.. ยังไม่ใช่

หลวงพ่ : ไม่ใช่.. เนียเทวดาอยู่ชั้นไหน แล้วเทวดาอยู่ชั้นไหนเนียมาถาม แล้วท่านจะตอบปัญหาใคร ปฏิบัติมาเถอะ หนึ่ง สอง สาม สี่ เนียวิธีการฆ่ากิเลสแต่ละชั้นไม่เหมือนกัน มันมีเทคนิคของมัน

แล้วทีนี้จะพูด หลวงตาท่านพูด จิตเป็นมรรยัสถ์ เป็นกลาง แล้วทำลายตัวมันเอง จิตและต่อม เห็นไหม แสงสว่าง สว่างหมดเลยนะ มันสว่างขนาดไหน มันต้องมีที่ไปที่ไปทั้งนั้นนะ มีเหตุมีผล แล้วย้อนกลับไปทีจุดและต่อมมาจากไหน พอเข้าไปถึงตรงนั้นจิตมันมี ๒ ขั้ว ดีและชั่ว เหมือนมะพร้าว ๒ ขั้ว แล้วพอมะพร้าว ๒ ขั้วท่านก็ไล่ของท่านเข้าไป ไปถึงตรงนี้ไง ตรงที่จิตเป็นมรรยัสถ์ จิตเป็นกลาง ไม่ไปไหนละ ถ้าไปไหนปั๊บ มันเป็น อุทธัจจะ เป็นสังโยชน์เบื่องบน แล้วถ้ามันทำลายตัวมันเองปั๊บหมดเลย

ถ้ามาอย่างนี้นะ มันต้องมีที่ไปที่ไป อย่างเช่นเราปฏิบัติกัน เราจะสอน สอนว่า ต้องจิตให้ได้เป็นกลาง แล้วมึงจะฆ่ากิเลส แล้วกิเลสหยาบๆ กล้วยไม่ได้ฆ่า กล้วยไปฆ่าได้อย่างไรวะ กรณี

อย่างนี้ เราจับบ่อย อย่างเช่นที่เราพูดกะพวกไฟฟ้าเห็นไหม ว่าจิตเนี่ยมันเหมือนไก่อตัวแรกขึ้นมา คำพูดของเขาทุกคำเนี่ยมันจะเข้ามาตรงนี้ ตรงที่ของมันมีอยู่แล้ว เราถึงเวลาพูดเตือนเห็นไหมว่า โอ๊ย นิพพานมีอยู่แล้วนะ ภูเขาไปซ่อนไว้ ภูเขาเดินสะดุดล้มเลยนะ(หัวเราะ) มันไม่มีหรอก นิพพานที่มีก็มีของพระพุทธเจ้า ของพระสารีบุตร ของพระโมคคัลลานะ

นิพพานะมันเป็นสมบัติส่วนตัว คนนั้นปฏิบัติถึงนิพพานก็คือของของคน คนนั้น ธรรมชาติเห็นไหม ที่เราบอก ธรรมะเป็นธรรมชาติ ถ้าธรรมะเป็นธรรมชาติสภาวะต่างๆ เป็นธรรมชาติหมดนะ การเกิดและการตายของเราเป็นธรรมชาติอันหนึ่ง จิตของเรามีกิเลสอยู่มันก็ เกิดตาย มันก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง แล้วบรรลุธรรมกันรึยังละ เราถึงว่าธรรมะเหนือธรรมชาติ เหนือตรงไหน ตรงที่เราไม่รู้ข้อมูลตามที่เป็นความจริงทั้งหมด แล้วเราสละเขา เราวางเขา คือเรา ไม่ไปร่วมมีปัญหากับใครทั้งสิ้น เราหลุดออกมา ออกจากสภาวะธรรมชาติขึ้นมา มันถึงเหนือกฎ กติกาทั้งหมด กฎ กติกา กรรมเนี่ย เอาไว้บังคับสัตว์โลกที่มันเวียนตายเวียนเกิด แต่อันนี้มันหลุด ของมันออกไป อันนี้อันหนึ่ง

ถาม : มีการพูดถึงนางวิสาขาด้วยนะครับ ว่านางวิสาขา นางไม่ได้เคยฝึกสมาธิมาก่อน อยู่ๆพึ่งเทศน์ก็บรรลุ แล้วก็มีอาการว่า สมัยพุทธกาลเขาบรรลุกันง่ายๆเลย

หลวงพ่ : นางวิสาขปรารถนาเป็นมหาอุบาสิกา คนที่ปรารถนาเป็นมหาอุบาสิกาเนี่ย ต้องสร้างบารมีมามากขนาดไหน เราพูดเรื่องอย่างนี้บ่อยมาก พูดถึงพระโมคคัลลานะ พระสารี บุตรที่พระพุทธเจ้าให้เป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา ภิกษุในสมัยพุทธกาลดิ้นรนมากเลยว่า อัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวาต้องเป็นปัญจวัคคีย์สิ ต้องเป็นพระอัญญาโกณฑัญญะ เพราะ พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นสงฆ์องค์แรก แต่พระพุทธเจ้าบอกว่า ไม่ใช่ เราตั้งตามคุณสมบัติของเขา เขาปรารถนา มา คำว่าปรารถนา.. พระพุทธเจ้า อัครสาวก ต้องตั้งปรารถนาขึ้นมาทั้งหมด ปรารถนาก็สร้างบุญญาธิการมาใช้ไหม

นางวิสาขปรารถนาเป็นมหาอุบาสิกา คนปรารถนาเป็นมหาอุบาสิกา เขาจะต้อง สร้างรากฐานของเขามากน้อยแค่ไหน นี่เขาสร้างรากฐานของเขามากน้อยแค่ไหนเนี่ย ฟัง ธรรมะทีเดียว.. เหมือนคนมีบารมีมีแต่คุณงามความดี เราสร้างบุญญาธิการ เราทำแต่ความดี มันมี ความดีมาหาเราตลอดเวลา เกิดมาในครอบครัวที่มันมีศรีสุข เกิดมามีแต่เพื่อนที่ดี เกิดมาอะไร ต่างๆนี้ มันส่งเรามาตลอด เห็นไหม

ถ้ามาฟังธรรมพระพุทธเจ้าทีเดียว มันก็หลุดไปเลย จันพอเขาพูดทำนองเนี่ย มีพระพูดเหมือนกัน เขาบอก ปัญจวัคคีย์เนี่ยพระพุทธเจ้าเทศน์ธรรมจักร ธรรมจักรไม่มีสมาธินะ พูดแต่ มรรค ๘ มรรค ๘ มีสัมมาสมาธินะ แต่ไม่สอนสมาธิ เทศน์ธรรมจักรเลย เขาบอกว่าทำไมไม่สอนปัญจวัคคีย์นี้ทำสมาธิก่อนละ แล้วปัญจวัคคีย์อยู่กับพระพุทธเจ้ามา ๖ ปีเนี่ย ทำสมาธิรึยัง พระพุทธเจ้าทราบตนอยู่ ๖ ปี ปัญจวัคคีย์ก็ปฏิบัติด้วย มีสมาธิรึยัง

โทษนะ สาธุ! พระพุทธเจ้าฉลาดคนะโว้ย พระพุทธเจ้าไม่โง่หรอก พระพุทธเจ้าโคตรฉลาดเลย คนไหนมีสมาธิแล้วก็ไม่ต้องสอนมัน คนไหนมีสมาธิพระพุทธเจ้ารู้อยู่แล้วก็สอนปัญญาเลย แต่ไอ้พวกไม่มีสมาธิก็ต้องสอนสมาธิมันเว้ย พระพุทธเจ้าไม่ชื้อบื้อหรอก

ถาม : เรื่องนี้ผมเคยตั้งข้อสังเกตตั้งแต่แรกเหมือนกันว่า ตอนที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสรู้ใหม่ๆ ว่าถ้าธรรมะมันเป็นของง่าย ไม่ต้องทำอะไร ทำไมพวกนี้ไม่ไปเป็นคนธรรมดาที่ไม่เป็นอะไร ทำไมท่านไปเป็นอาจารย์ที่มีสมาธิก่อน

หลวงพ่ : ก็คนมีสมาธิอยู่แล้วจะต้องไปสอนทำไม อ้าว โยมมีตั้งค้อยู่แล้วเนี่ย เราจะไปให้ทำไม อ้าวโยมไม่มีตั้งค้อยู่เลยนะ มาขอขี้มเรา เออ เราจะให้วะ เอ้อโยมเต็มกระเป๋เลย มีแต่มาให้เรา .. เออจะเอา เขามีของเขานะ โช้.. เราจะบอกนะเวลาพระพุทธเจ้าเทศน์นะ เทศน์ให้คนที่มีความรู้แล้วนะ จะเทศน์สูงมาก แต่เวลาเทศน์ประชาชนคนทั่วไปจะเทศน์อนุปฺพุพิกถา ทานนะเว้ย อนุปฺพุพิกถาก่อน ให้ทำทาน ถ้าทำทานแล้วจะได้สวรรค์ สวรรค์แล้วต้องเนกขัมมะ พอจิตเขาพร้อมควร เขาเรียกกาลแห่งอริยสัจ พระพุทธเจ้าจะเทศน์คน เล็งญาณก่อนนะ เล็งญาณก็ดูที่ใจ ที่นี้.. มีคนอ้างบ๋อย อ้างปัญจวัคคีย์ ไม่เห็นเทศน์สมาธิเลย ไม่เห็นให้ปัญจวัคคีย์ทำสมาธิเลย แล้วมึงไม่ดูละว่าปัญจวัคคีย์อยู่กับพระพุทธเจ้ามา ๖ ปี..

เราจะบอกว่านะ สมาธินะ ก็ไม่จำเป็นว่าต้องทำสมาธิๆหรอก แต่เราจะบอกว่าถ้าทำสมาธิขึ้นมา มันเข้าถึงจิต เพราะตัวจิตนั่นคือตัวสมาธิ ถ้าเข้าถึงจิตนะมันไปชำระกิเลส มันตามข้อเท็จจริงนะ ถ้าทำอะไรตามข้อเท็จจริงนะ แล้วสมาธินะ ไม่ต้อง อู้หุย อปฺปนาสมาธิถึงจะเกิดปัญญา ไม่ใช่ ขณิกสมาธิ อุปจาระสมาธิเนี่ย ใช้ได้แล้ว แล้วสมาธิเนี่ย หลวงปู่เจี๊ยะเนี่ย.. เราจะตอบปัญหาอยู่ เขาโทรมาจากอเมริกาว่าจะให้ตอบปัญหาเรื่องอย่างนี้ เราจะตอบอยู่

ทำสมาธิอย่างไร ต้องมีสมาธิแล้วใช้ปัญญา หรือใช้ปัญญาได้เลย แต่เรารู้ว่าปัญญานี้เป็นปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญานี้หัดใช้ได้ เพียงแต่เวลาเราพูดถึงผลที่ตอบแทนเรา มันต้องมีผลของมันอยู่ ต้องมีสมาธิ แต่ไม่ใช่ว่าจะต้องทำสมาธิแบบตะบิ่ตะบัน ทุกคนจะต้องเอาหัวปักหัวปำ

เข้าสมาธิ แต่มันต้องเป็นพื้นฐานเหมือนนักกีฬา นักกีฬาถ้าไม่มีกำลังไปเล่นอะไรไม่ได้หรอก นักกีฬานาคไหนมันต้องมีกำลัง ต้องซ้อม สมาธิคือกำลัง สมาธิคือทุน มีทุนนะมีเงินมหาศาลเลยไปให้เขาหลอกแดก มึงก็ทำอะไรไม่ได้

มีสมาธิขึ้นมาเดี๋ยวสมาธิมันก็เสื่อมหมด แต่สมาธิเป็นตัวแบ่งแยกระหว่างโลกิยะกับ โลกุตระ สมาธิเป็นตัวรองกิเลสของเรา ตัวสมาธิทำให้กิเลสของเราเวลาคิดธรรมะแล้วมันไม่บวกเข้ามา ความเห็นของเรา ความต้องการของเรา ความผูกพันของเราไม่บวกกับความเห็นของเราว่า เราได้สมาธิแล้ว เราได้ปัญญาแล้ว อย่างงั้นๆ ไม่มี

ตัวสมาธิจะกรองให้สะอาด ตัวสมาธิจะทำให้ความคิดเรา... พอมันใช้ปัญญามากๆ เข้าแล้ว สมาธิมันอ่อนลงนะ มันเป็นสัญญาละ หลวงตาบอกว่ามันเป็นสัญญา ถ้าเป็นสัญญา มีสมาธิปั๊บ ปัญญาคือสังขารคือความปรุณั้นแหละแต่มีสมาธิรองรับ

ทำไปมันรู้หมด ฉะนั้นไม่ต้องมาเถียงกันว่าสมาธิหรือไม่สมาธิ ที่เราพูดอยู่นี้ถูกหรือผิด เท่านั้นแหละ ที่เราพูดออกไปคือผิดๆ ใดๆ แล้วพอผิดมันผิดตรงไหน มันผิดเพราะถ้ารากฐานอย่างนี้ สมาธิทำไปแล้วจะได้หรือไม่ได้ยังไม่รู้ แล้วทำสมาธิไปแล้วจะเกิดปัญญาหรือไม่เกิดปัญญายังไม่รู้ แต่ตัวสมาธิเป็นพื้นฐานที่เราให้ เหมือนนักเรียนเลย อนุบาลต้องมาอย่างนี้ ต้องขึ้นไปตามสเต็ปอย่างนี้ ที่เราพูดเนี่ย เราพูดเรื่องถูกผิด ไม่ใช่ว่ามีสมาธิ ไม่มีสมาธิ อย่างไรมึงก็ผิด!

ถาม : ฟังจากสถิติที่หลวงพ่อบอก หลวงตา ๙ ปี สามครั้ง ตอนนั้นผมเป็นฆราวาส ได้ฟังมันก็รู้สึกบันทึกตอน..

หลวงพ่ : สามครั้งนั้น มันรวมใหญ่ สามครั้งนั้น คือ อปปนา แล้วที่ไม่ได้อปปนาละ อันนี้นะคนรู้เห็นไหม สามครั้งนั้นท่านรู้ของท่านว่าอปปนามันต่างกันอย่างไร อปปนาสมาธิคือรวมใหญ่ ท่านบอกรวมใหญ่ สามหนเอง รวมใหญ่ รวมใหญ่สามหนคือว่ามันลงอปปนาสมาธิ อปปนาสมาธิมันไม่ใช่ลงง่ายง่ายนะเว้ย ท่านบอก ๙ ปีท่านได้สามหน แต่อปปนาสมาธินี้มันไม่ใช่ ออกมาทำให้เกิดปัญญาได้ อปปนาสมาธิเป็นการพักที่มีกำลังใจ เหมือนต้นทุนที่เราไปถึงทุนที่มีมาก แต่เวลาใช้เราไม่ใช่หมดหรอก เรามีเงินตั้งล้านนึงกูใช้แค่บาทสองบาทก็พอ ไม่ใช่ไม่มีเงินล้าน ใช้ให้หมดเลยแล้วก็ไปหากันอีก ตายห่า!

ถาม : งั้นก็แสดงว่า.. เราไม่จำเป็นที่จะต้องให้รวมใหญ่

หลวงพ่ : ไม่จำเป็น ไม่จำเป็น แต่ถ้าเราได้สมาธิแล้ว ตัวสมาธิคือตัวสติ ตัวสติปัญญาระลึกรู้ สติปัญญาเราดีเนี่ย เราคิดผิดคิดถูก เรารู้ ไม่มีสมาธิเนี่ยเวลาปัญญาเกิด เราทำอะไรกัน ตัวสมาธิเนี่ย ตัวสติเนี่ย มันจะรู้ เราปฏิบัติมากี่ปีกี่ปีเนี่ย เราได้อะไร ถ้ามองตัวเองว่าได้อะไร มันไม่ได้ สัมผัสอันนั้นเลย แต่ได้สมาธิปั๊บ อู๋..รสชาติเป็นอย่างนี้ เวลาปัญญามันเกิด อู๋..เป็นอย่างนี้ อาหาร มีรสชาติเนี่ยเรากินเรารู้เองนะ ว่าเรากินทุกวันๆรสชาติมันเป็นอย่างนี้ กินแล้วร่างกายเราเป็น อย่งไร ปฏิบัติไปแล้วจิตเราเป็นอย่างนี้ ตะบิ่ตะบันกันอยู่อย่างนี้แล้วไม่มีอะไรมาตรวจสอบเลย แล้วก็พูดอภิธรรม อภิธรรม ไม่ต้องขยับนะ เอาอภิธรรมมาครอบไว้ ไม่ต้องไปห่วงตรงนั้น ห่วงใจเราขึ้นมามากน้อยแค่ไหน แล้วค่อยมาเทียบอภิธรรม

วางไว้ก่อน! อภิธรรม วางไว้ก่อนเลย ขอล่อยเอ็กคตารมณีก่อน ญะลองดูก่อน แล้วเดี๋ยวจะกลับมารู้เองว่าเอ็กคตารมณีก่อนเป็นอย่างนี้เลย ปล่อยเอาไว้ก่อนไม่เสียหาย แค่ทำชั่วโมงสองชั่วโมงเดี๋ยวก็นึกได้แล้ว แต่ถ้าเอามาครอบไว้อย่างนี้เลย เหอะ.. เหมือนแอกเลย เดินไปกับแอกเนี่ย ไปไหนไม่รอดเลย กิเลสหัวเราะ..ไอ้พวกปฏิบัตินี้โง่จิ๊บหายเลยละ ญะไปตลอดเลย แต่เราทั้งหมดเลย ญะเป็นควายเนี่ยนะ ญะไป ญะไปอย่างไร ญะจะ.. จะไปให้ได้ แล้วเสร็จแล้วก็เออ.. กลับมาเทียบ แล้วกลับมาชนะ สาธุ! กราบพระพุทธเจ้า เหมือนกันเลย พระพุทธเจ้าสอนไม่ผิดเลย แต่เราเอากอบเนี่ยมาครอบงำเราก่อน

นี่เงื่องหลวงปู่มนัเนี่ย แล้วลูกศิษย์เราก็บอกว่ารับไม่ได้ ปล่อยทิ้งพระพุทธเจ้าไม่ได้ ปล่อยทิ้งพระพุทธเจ้าไปก่อนไม่ได้(หัวเราะ) อู๋.. เขาว่าเราพูดผิดเลยละ เขาไม่เชื่อว่าหลวงปู่มนั จะพูดอย่างนี้ เขาหาว่าเป็นการปล่อยทิ้งพระพุทธเจ้า พวกเราจะปล่อยทิ้งพระพุทธเจ้าไม่ได้ต้องเดินตามพระพุทธเจ้า เราก็บอกไม่ใช่ปล่อยทิ้งพระพุทธเจ้า เราก็นึกยามาแล้ว แต่ปฏิบัติเนี่ยมันเป็นข้อเท็จจริงเป็นการที่เราจะประสบ เหมือนเราจะสร้างนักมวยคนหนึ่งเห็นไหม นักมวยคนหนึ่ง คุณลิ เราต้องไปดูข้างเผือกมา กว่าเราจะปั้นขึ้นมา กว่าจะได้ตำแหน่งแชมป์ขึ้นมาเนี่ยเราต้องปลุกปล้ำขึ้นมาขนาดไหน ไอ้การปฏิบัติจิตมันก็เหมือนกัน กว่าเราจะได้ขึ้นมามากกว่าจะเล่นต่อสู้มันต้องค่อยๆปฏิบัติขึ้นมา

ถาม : หลวงพ่อครับ แล้วที่ว่รวมใหญ่ รวมใหญ่นี้คือใช่ว่าท่องพุทโธจนมันหายไป ใช่ไหมครับ

หลวงพ่ : ใช่

ถาม : แล้วถ้าเป็นอุปจารสมาธิขึ้นมา คือผมอยากรู้ว่า ตอนไหนที่ผมสามารถเริ่มใช้ปัญญาได้แล้ว อยากรู้ว่าจิตที่เป็นอุปจาระเนี่ย มัน..

หลวงพ่ : อุปจาระเนี่ยนะ จิตมันสงบ ยังรับรู้เสียงได้ ตามันไม่เห็นหรอก แต่หูเนี่ยได้ยินเสียง ลมพัด เสียงขยับยังได้ยินอยู่ อย่างนี้เนี่ยอุปจาระ อุปจาระหมายถึงมันรับรู้อยู่แต่จิตมันรับรู้ นะ จิตนี้มันสงบอยู่แต่อายตนะมันไม่ขาดนะ เห็นไหม การรับรู้ยังมีอยู่

ถาม : มันยังนึกพุทโธได้ใช่ไหมครับ

หลวงพ่ : ใช่ ยังนึกได้อยู่ ทีนี้ถ้าคนจิตมีบารมีนะ มีบารมีหมายถึงมีอำนาจวาสนามันจะเห็นนิมิตได้ เห็นนิมิตได้เลยเพราะจิตมันรับรู้ได้ เห็นไหม เห็นนิมิตนี้ถ้าเราเห็นนิมิตที่มันน่าตกใจ หรือเห็นนิมิตที่เราไม่พอใจ เราไม่ชอบใจเนี่ย เรากลับมาพุทโธนิมิตนี้จะหายทันที เพราะว่าจิตนี้ออกรู้ ถ้าเรากลับมาเนี่ยนิมิตจะหายหมด

ตรงนี้ ถ้าเข้าอุปปนาไปเข้าไปพักเนี่ย ปัญญาเกิดไม่ได้ พอมันถอนตัวออกมาเนี่ย มันจะมีกำลังมาก กำลังเนี่ย มันจะคิดอะไรเนี่ย มันเหมือนมิดเรามาก ใช้ปัญญากับสิ่งใดมันจะ พับ คือ ขาด คือพิจารณาอะไร คิดเรื่องอะไร มันก็จบ สรุปหมด พับ พับ พับ พับ โอ้โฮ โลง..หมดเลย อะไรที่มันข้องหมองใจเนี่ย มันจะสลัดทิ้งได้หมดเลย

ถ้าเข้าอุปปนา ออกมาจะมีกำลังเห็นไหม แต่เข้าอุปจาระเนี่ยบางทีเราก็พิจารณาของเราได้ แต่บางทีแบบว่ากำลังมันไม่พอ แล้วคิดอะไรเนี่ยมันแบบว่า อ้อ..คิดอะไรก็คิดไม่ตกซักที ปัญหาคือเนี่ยคิดสามวันสี่วันก็ไม่จบซักที ปัญหาคือมันไปติดไอ้วิตกกังวลในใจ สิ่งทีเกาะเกี่ยวในใจ ตัดออกหมด ปล่อยหมดเลย พอมันปล่อยหมดนะมันจะกลับมาถึงตัวเอง พอมาถึงตัวเองนะ มันจะบอกตัวเองว่า มึงโง่ชิบหาย มึงโง่ชิบหาย ของแก่นี้มันไม่มีอะไรเลยเราไปติดไปยึดเอง

ถ้าอันนี้เกิดนะ แล้วไปเทียบกับที่ทำๆมาสิ ไปเทียบกับสิ่งที่ทำๆมา มันจะมีแตกต่างมาก แตกต่างมาก เพราะคนพูดนะรู้ คนที่ปฏิบัติเนี่ยพูดออกมา รู้เลยว่ารู้ได้แค่ไหน ละได้แค่ไหน

ถาม : อย่างบางทีเข้าอุปจาระ คือเราไม่รู้ว่าเราไปเข้าข้างตัวเองหรือเปล่า ว่าตอนนี้สงบ น้ำ...

หลวงพ่ : ได้ เราไม่เข้าข้างตัวเอง ถ้ามันสงบยังงั้นเนี่ย เพราะโยมเนี่ยนะพวกเราปฏิบัติกันตลอดไปใช่ไหม พอสงบแล้วเราใช้ปัญญาเลย ถ้าผิด โอ้ คราวนี้มึงหลอกกู คราวหน้าเราต้องเข้า

ลึกกว่านี้อีก เขาเล่นกันอย่างนี้นะพระปฏิบัติ ต้องทดสอบเลย พอมันสงบแล้วใช้ปัญญาเลย ถ้าปัญญามันผ่านได้ เอ้อใช่ ถ้าผ่านไม่ได้ คราวหน้าต้องให้ลึกกว่านี้ มันถึงจะเดินไปได้

ถาม : เดียวจะครับหลวงพ่ อู่ว่าตอนนี้คือเรายังนึกพุทโธได้ แต่ว่ามันยังมีความคิดพวกคิดเล่บ คิดเล่บ อย่างนี้..

หลวงพ่ : ไม่

ถาม : อันนั้น ยังไม่ใช่ ใช่ไหมครับ

หลวงพ่ : ใช่ ถ้าคิดเล่บเนี่ยมันไม่ต่อเนื่องนะ คิดเล่บๆเนี่ย เพราะถ้ามันสงบนะ... ถ้าคิดเล่บเนี่ยไม่ต้องไปคิดขนาดนั้น ประสาเรานะลูกศิษย์ใหม่ๆนะ จะบอกว่าหลวงพ่บอกมาสิว่า มรรค ๘ เนี่ยสมาธิแค่ไหน ปัญญาแค่ไหน (หัวเราะ) นี่เราคิดตามวิทยาศาสตร์อีกแล้ว ที่พูดเมื่อกี้เนี่ย อย่าเกาะกรรมมากอธิธรรมเนี่ย ถ้าเอาตรงนี้มาเทียบปั๊บ เราจะคิด ไม่ต้องไปคิดอย่างนั้น พอจิตสงบแล้วให้ใช้ปัญญา ใช้ปัญญาแล้วมันจะต่อเนื่องกัน เพราะมันอยู่ที่จิต บางคนถนัดทางนั้น บางคนถนัดทางนี้ จิตนิสัยคนมันถนัดแตกต่างกันไป ถ้าสมาธิได้ขนาดนี้เราจะใช้ปัญญาได้ขนาดนี้ เราทดสอบของเราได้ แล้วคราวนี้ได้ คราวหน้าจะไม่ได้ เพราะกิเลสมันรู้ว่าเราได้ปั๊บนะกิเลสมันเข้มข้น พอเข้มข้นเราจะต้องใช้สมาธิมากขึ้น เราปฏิบัติไปเนี่ยกิเลสมันจะขวางหน้าไปตลอด มันจะขัดแย้งเราไปตลอด อันนี้ก็เป็นอันหนึ่ง

ฉะนั้นถ้ามันเป็นอย่างนี้แล้ว เราก็ต้องกลับ.. คือปฏิบัติไปเนี่ย ไม่ใช่สูตรสำเร็จว่ามรรค ๘ แล้วจะฆ่ากิเลสได้ทั้งหมดหรอก กิเลสของเรา มันมีเข้มข้นและจังหวะและโอกาส ที่มันจะมา เขาเรียกว่า กิเลสบังเงา มันสร้างภาพนะ โอ๊ะ..ปล่อยแล้ว โอ๊ะ.. วางแล้ว มันจะดึงเราให้ถลาลไปเลยนะ เป็นอย่างนี้แล้วๆ แล้วเป็นอย่างนี้แล้วก็ต้องสู้กัน

การปฏิบัติเนี่ย ถึงต้องทดสอบ ตรวจสอบตลอดเวลา ถ้ามีปัญหาอย่างนี้แล้ว ถ้ามีครูบาอาจารย์นะ ก็ถามได้เลย ผมเป็นอย่างนี้.. อย่างนี้..แล้ว เป็นอย่างไรครับ อาจารย์จะรู้หมด เพราะทุกคนจะต้องผ่านประสบการณ์อย่างนี้มา ทุกคนจะโดนกิเลสหลอกมาทั้งนั้นเลย แล้วไม่ใช่หลอกน้อยๆนะ ยิ่งกิเลสละเอียดยิ่งหลอกมากกว่านี้อีก

มีอะไรอีกไหม จะเอาแค่นี้ก่อนนะ เดี่ยวเราจะเอาหลักฐานมาให้ดู..